VASTUULLISUUSKATSAUS 2014

Marimekko lyhyesti

Marimekko on suomalainen tekstiili- ja vaatetusalan designyritys, jonka toiminnan ydin on ajattomien ja yksilöllisten, käytännöllisten ja kauniiden kuluttajatuotteiden suunnittelu ja valmistus. Marimekko tunnetaan ennen kaikkea omaleimaisista kuvioista ja väreistä. Yhtiön tuotevalikoimaan kuuluu korkealuokkaisia vaatteita, laukkuja ja asusteita sekä kodintavaroita sisustustekstiileistä astioihin. Marimekon metreittäin myytävät sisustuskankaat painetaan yhtiön omassa kangaspainossa Suomessa; kaikki muut tuotteet valmistetaan alihankintana Euroopassa ja Aasiassa.

Kun Marimekko vuonna 1951 perustettiin, sen ennennäkemättömät painokankaat antoivat sille vahvan ja ainutlaatuisen identiteetin. Marimekko-tuotteita myydään noin 40 maassa. Vuonna 2014 tuotteiden brändimyynti oli noin 187 miljoonaa euroa ja yhtiön liikevaihto 94 miljoonaa euroa. Vuoden 2014 lopussa Marimekko-myymälöitä oli 144. Yhtiön keskeisiä markkinoita ovat Pohjois-Eurooppa, Pohjois-Amerikka ja Aasian-Tyynenmeren alue. Konsernin palveluksessa on noin 500 henkeä. Yhtiön osake noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä, ja sen pääkonttori sijaitsee Suomessa Helsingissä. Marimekko-konserniin kuuluu myös tytäryhtiöt Suomessa, Ruotsissa, Isossa-Britanniassa, Saksassa, Yhdysvalloissa ja Australiassa.

SISÄLTÖ

2
CEO:lta

4
Tuotejohtajan terveiset

6
Vuosi 2014 lukuina

8
Vastuullisuus Marimekossa

18
Kestävä design

22
Vastuullinen hankinta

30
Tuotannon ympäristövaikutukset

34
Henkilöstön hyvinvointi ja osaaminen

38
Vastuullinen liiketoiminta

40
Raportointiperiaatteet

© Marimekko Oyj
Puusepänkatu 4
00880 Helsinki

Puh. 09 758 71
info@marimekko.com
www.marimekko.fi

CEO:lta

Marimekko elää kiinnostavia aikoja. Olemme panostaneet vahvasti kansainvälistymiseen viimeisten viiden vuoden aikana, ja vuonna 2014 siirryimme strategiassamme seuraavaan vaiheeseen. Tulevien vuosien painopisteitä ovat kasvaminen pienen yleisön brändistä laajempaa asiakaskuntaa puhuttelevaksi, Marimekon muodin nostaminen uudelle tasolle, kasvun kääntäminen vahvemmaksi kannattavuudeksi, myymälöiden määrän kasvattaminen erityisesti Aasiassa sekä uuteen vaiheeseen siirtyminen digitaalisuudessa ja yhteistyöhankkeissa. Olemme myös iloisia uuden luovan johtajan tulosta Marimekkoon; loppuvuodesta kauppoihin tulevissa mallistoissa on jo viitteitä siitä, mihin suuntaan hän haluaa Marimekko-designia kehittää.

Kaiken muutoksen keskellä Marimekon brändin ydin on pysynyt samana yhtiön monikymmenvuotisen historian ajan – teemme vahvaan arvomaailmaan pohjautuvaa kestävää ja ajatonta designia, joka tuo iloa ihmisten jokapäiväiseen elämään ympäri maailman. Me emme tee kertakäyttömuotia. Parhaimmillaan ihmiset rakastuvat Marimekko-tuotteisiin, ja kiintymys säilyy koko eliniän. Vastuullisuus on kulkenut käsi kädessä arvojemme kanssa yhtiön alusta lähtien. Teemme sitä mihin uskomme, ja ihmisten reilu kohtelu ja ympäristön kunnioittaminen ovat arvojemme ytimessä. Monilla Marimekon päämarkkinoilla kestävämmän ja merkityksellisen kuluttamisen trendi vahvistuu jatkuvasti, ja tuotteiden laadun ja kestävyyden lisäksi myös esimerkiksi materiaalien ekologisuuden merkitys nousee. Näemme tässä Marimekon mahdollisuuden kannustaa asiakkaitaan rakastamaan vaatteitaan ja kodintavaroitaan entistä enemmän. Nykypäivän Marimekot voivat olla tulevaisuuden vintageaarteita.

Marimekon käytetyimmän materiaalin, puuvillan, osalta otamme kuluvana vuonna merkittäviä askeleita. Etenemme kohti tavoitettamme lisätä ekologisempia materiaaleja mallistoihimme, kun kasvatamme Better Cotton Initiative -puuvillan hankintaamme huomattavasti. Olemme myös mukana suomalaisen ekologisemman puupohjaisen tekstiilikuidun kehitykseen liittyvässä tutkimusprojektissa.

Vuonna 2014 aloitimme Marimekon vastuullisuusstrategian seuraavan vaiheen suunnittelun. Haluamme tuoda oman vastuullisuustyömme lähemmäs kuluttajia, sekä myymälöissä että verkossa. Haluamme katsoa asioita aidosti asiakkaiden silmin ja suunnata samalla vahvasti tulevaan, hakea uusia ja innovatiivisia ratkaisuja esimerkiksi tuotteiden kierrätettävyyden ja materiaalien suhteen.

Otimme tärkeän askeleen myös hankintaketjumme läpinäkyvyyden lisäämiseksi, kun julkaisimme tiedot merkittävimmistä tavarantoimittajistamme vuoden 2015 keväällä. Toimialamme suurimmat vastuullisuushaasteet liittyvät edelleen hankintaketjun työolosuhteisiin. Riittääkö esimerkiksi ompelijan palkka perheen elättämiseen? Entä käsitelläänkö kemikaaleja kankaiden viimeistyksessä turvallisesti? Näissä asioissa tiivis yhteistyö hankintaketjun ja alan muiden toimijoiden kanssa on erityisen tähdellistä. Marimekko on pieni yhtiö globaaleilla markkinoilla, ja merkittäviä muutoksia emme saa aikaan yksin. Siksi meille on tärkeää olla mukana toimialan yhteisissä aloitteissa kuten Better Cotton Initiativessa ja Business Social Compliance Initiativessa. Molemmissa hankkeissa olemme osa laajaa verkostoa, jolla on valtavan paljon suurempi vaikutusvalta kuin yksittäisillä yrityksillä.

Marimekossa on aina uskottu yhdessä tekemisen voimaan, ja samaan uskomme myös kestävän kehityksen

haasteiden ratkaisun osalta. Minulle on tärkeää, että olemme arvojemme mukaisesti rohkeita etenkin vaikeiden asioiden edessä. Haasteet tarjoavat aina myös mahdollisuuksia, ja Marimekko on jo nyt erinomaisessa asemassa oman suunnittelufilosofiansa ansiosta ja esimerkiksi siinä suhteessa, että valtaosa tuotteista valmistetaan Euroopassa. Haluan kuitenkin, että asetamme riman vielä korkeammalle mentäessä kohti vuotta 2020. Me haluamme näyttää rohkeasti suuntaa muille, haastaa vallitsevia käsityksiä ja toimia vastavoimana kertakäyttökulttuurille – suunnitella ajattomia ja rakastettavia tuotteita, jotka luovat ihmisille iloa ja paljon lämpimiä muistoja.

Mika Ihamuotila

Tuotejohtajan terveiset

Vuosi 2014 oli Marimekossa vauhdikas monella tapaa. Juhlimme Marimekon värikästä historiaa ja 50-vuotiasta Unikko-kuviota, mutta samalla käänsimme katseemme vahvasti tulevaan ja muun muassa siihen, miltä Marimekon muoti näyttää vastaisuudessa. Saimme joukkoomme uuden luovan johtajan ja organisoimme suunnittelu-, hankinta- ja tuotetiimejä uudelleen toiminnan tehostamiseksi ja toimintojen integroimiseksi. Määrittelimme mallistotyöskentelylle uusia raameja, päivitimme tuotevalikoimaamme ja aloitimme hankintastrategiamme päivittämisen vastaamaan liiketoimintastrategiamme seuraavaa vaihetta.

Vastuullisuustyön osalta polkaisimme käyntiin strategiaprosessin, jossa määrittelemme vastuullisuustyöllemme vision ja tavoitteet vuodeksi 2020. Vastuullisuus ja kestävä, ajaton design ovat olleet Marimekon suunnittelufilosofian ytimessä yhtiön alusta lähtien, mutta maailman nopeasti muuttuessa myös meille on tärkeää määritellä, mitä kestävyys ja vastuullisuus tarkoittavat tämän päivän ja ennen kaikkea tulevaisuuden Marimekolle. Kaikki lähtee tuotesuunnittelusta ja materiaalivalinnoista, mutta yhtä lailla tärkeää on vastuullinen hankinta ja huolehtiminen siitä, että Marimekon tuotteet valmistetaan reiluissa työolosuhteissa ja ympäristövaikutukset minimoiden.

Vuoden 2014 lopulla tehdyissä sidosryhmähaastatteluissa korostui yksi asia yli muiden – haastateltavien mielestä Marimekko voi vaikuttaa merkittävästi kestävän ja ajattoman designin puolestapuhujana. Kaikkien meidän on mahdollista kuluttaa harkiten. Me Marimekossa haluamme tehdä vastuulliset valinnat asiakkaiden puolesta, jotta he voivat hankkia tuotteitamme hyvillä mielin. Meidän tehtävämme on huolehtia siitä, että tuote täyttää sille asetetut laatu- ja kestävyysvaatimukset ja että se on valmistettu reiluissa työolosuhteissa. Tätä myös asiakkaamme odottavat meiltä. Vaikka globaalit hankintaketjut voivat olla pitkiä ja monimutkaisia, meidän tavoitteenamme on tehdä omasta hankintaketjustamme mahdollisimman läpinäkyvä. Uskomme, että läpinäkyvyys on vastuullisuutta, ja tarjoamalla tietoa asiakkaille esimerkiksi siitä, missä heidän tuotteensa on valmistettu ja kuka ne on tehnyt, rakennamme asiakkaan luottamusta Marimekkoon. Meidän on mahdotonta valvoa aukottomasti hankintaketjun jokaista toimijaa, mutta uskomme, että pitkäjänteisellä yhteistyöllä ja hyvillä kumppanuuksilla tavarantoimittajien ja alan muiden toimijoiden kanssa saamme hyvää aikaan.

Vuonna 2015 aiomme keskittyä siihen, miten voimme edelleen kehittää ja tehostaa toimintaamme, tehdä ehkä vähemmän mutta entistä parempia tuotteita ja kasvattaa ekologisempien materiaalien osuutta mallistoissamme. Ennen kaikkea asetamme tavoitteet ja suunnan Marimekon vastuullisuustyölle tulevaisuudessa. Toivomme kaikilta sidosryhmiltämme palautetta ja ajatuksia Marimekon vastuullisuudesta ja sitä, että olette mukanamme matkalla jatkossakin.

Niina Nenonen

Vuosi 2014 lukuina

MARIMEKKO

- vuonna 1951 perustettu designyritys
- kolme tuotelinjaa: muoti, kodintuotteet, laukut & asusteet
- liikevaihto 94 miljoonaa euroa
- Marimekko-tuotteiden brändimyynti[1] noin 187 miljoonaa euroa
- vuoden lopussa 144 Marimekko-myymälää[2], joista 54 omia vähittäismyymälöitä
- keskeiset markkinat: Pohjois-Eurooppa, Pohjois-Amerikka ja Aasian-Tyynenmeren alue
- tuotteita myydään noin 40 maassa
- henkilökuntaa keskimäärin 500

Liikevaihto markkina-alueittain 2014

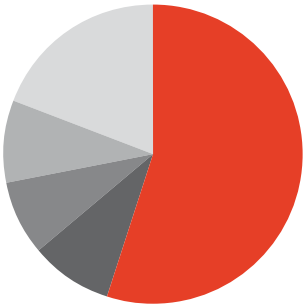

Suomi	55 %
Skandinavia	9 %
EMEA[3]	8 %
Pohjois-Amerikka	9 %
Aasian-Tyynenmeren alue	19 %

Liikevaihto tuotelinjoittain 2013

Muoti	39 %
Kodintuotteet	40 %
Laukut & asusteet	21 %

Valmistuksen jakautuminen 2014

EU-maat	72 %
EU:n ulkopuoliset maat	28 %

Suurimmat valmistusmaat 2014

Suurimmat valmistusmaat olivat Suomi (23 %), Viro (18 %), Liettua (15 %) ja Portugali (12 %). EU:n ulkopuolella suurimmat valmistusmaat olivat Kiina (10 %), Thaimaa (7 %) ja Intia (5 %).

KESKEISET TALOUDELLISET TUNNUSLUVUT

	2014	2013	Muutos, %
Liikevaihto, 1 000 euroa	94 150	94 007	0
kansainvälisen myynnin osuus, %	45	45	
Liikevoitto, 1 000 euroa	5 592	82	
liikevoittomarginaali, %	5,9	0,1	
Tulos verojen jälkeen, 1 000 euroa	4 114	-955	
Tulos/osake, euroa	0,51	-0,12	
Osinko/osake, euroa	0,35	0,25	40
Liiketoiminnan rahavirta, 1 000 euroa	9 851	5 424	82
Oman pääoman tuotto (ROE), %	14,7	-3,4	
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	15,6	-1,1	
Omavaraisuusaste, %	61,6	55,5	
Henkilöstö tilikauden lopussa	479	502	-5
joista ulkomailla	129	124	4
Brändimyynti[1], 1 000 euroa	186 787	191 098	-2
kansainvälisen myynnin osuus, %	61	60	
Myymälät[2], kpl	144	133	8

[1] Arvio Marimekko-tuotteiden myynnistä kuluttajahinnoin mitattuna. Brändimyynti lasketaan lisäämällä yhtiön oman vähittäiskaupan liikevaihtoon muiden jakelijoiden arvioitu Marimekko-tuotteiden vähittäismyyntiarvo. Arvio on epävirallinen ja perustuu Marimekon toteutuneeseen tukkumyyntiin näille jakelijoille, eikä se sisällä arvonlisäveroa. Tunnuslukua ei tilintarkasteta.

[2] Sisältää Marimekon omat vähittäismyymälät, jälleenmyyjäomisteiset Marimekko-myymälät sekä yli 30 m²:n suuruiset shop-in-shopit.

[3] Marimekon taloudellisessa raportoinnissaan aiemmin käyttämä markkina-alue Keski- ja Etelä-Eurooppa on muuttunut EMEA:ksi (Europe and Middle East Area) vuoden 2014 toisella neljänneksellä Lähi-idässä aloitetun yhteistyön johdosta.

MARIMEKKO-MYYMÄLÄT

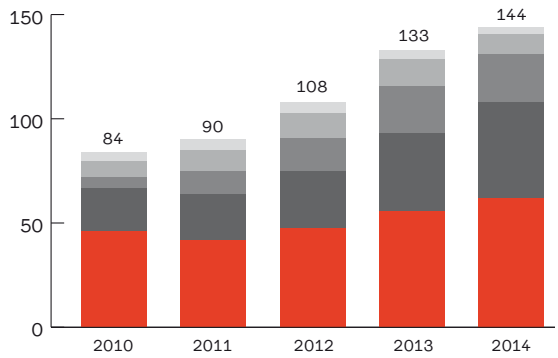

	2010	2011	2012	2013	2014
Suomi	46	42	48	56	62
Aasian-Tyynenmeren alue	21	22	27	37	46
Pohjois-Amerikka	5	11	16	23	23
Skandinavia	8	10	12	13	10
EMEA[3]	4	5	5	4	3
Yhteensä	84	90	108	133	144

KAIPAATKO LISÄTIETOA?

Kattavan kuvauksen liiketoimintamme kehityksestä löydät Marimekon vuoden 2014 tilinpäätöksestä, jonka voit käydä lukemassa ja tilaamassa verkkosivuillamme osoitteessa company.marimekko.fi kohdassa Tiedotteet & julkaisut / Vuosikertomukset.

Vastuullisuus Marimekossa

Marimekon vastuullisuusajattelu pohjautuu näkemykseemme Marimekosta talona, joka kunnioittaa ihmisiä ja heidän elinympäristöään ympäri maailman. Tuomme iloa värikkäillä ja kestävillä tuotteillamme ja olemme reilu työnantaja ja luotettava kumppani sekä asiakkaillemme että toimittajillemme.

VISIO, ARVOT, MARIHENKI

Marimekon visio on olla maailman arvostetuin kuviosuunnittelija ja yksi kiehtovimmista designbrändeistä. Vahvuuksiamme ovat brändin ainutlaatuisuus ja kiinnostavuus, kuosien moninaisuus ja muotokielen omintakeisuus. Johtaminen Marimekossa perustuu yhteisiin tärkeinä pitämiimme arvoihin, joiden mukaan toimimme joka päivä. Kuusi perusarvoa inspiroi ja motivoi meitä, ohjaa valintojamme ja auttaa meitä saavuttamaan visiomme. Arvojen määrittämisen teimme kuten kaiken muunkin – yhdessä marimekkolaisten kesken.

Arvomme ”rehtiyttä kaikkia ja kaikkea kohtaan” kiteyttää Marimekon vastuullisuusajattelun ytimen. Kohtelemme muita ihmisiä reilusti sekä luomme tuotteita, jotka tuovat iloa pitkään ja joiden ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman vähäiset.

Marimekon kasvu ja kansainvälistyminen korostavat selkeiden yhteisten pelisääntöjen merkitystä. Päivittäinen työ ja päätöksenteko helpottuvat, kun jokainen marimekkolainen tietää, mikä on oikea tapa toimia. Vuonna 2014 laadimme henkilöstöllemme yhteiset, entistä tarkemmat toimintaperiaatteet. Vuonna 2015 toimintaohjeisto (Marimekko Code of Conduct) jalkautetaan koko organisaatioon ja henkilöstölle järjestetään koulutusta siihen, mitä ohjeiden noudattaminen käytännössä tarkoittaa. Ohjeiston avulla viestimme myös ulkoisille sidosryhmillemme, kuinka tärkeää eettinen toiminta on Marimekolle.

STRATEGIA JA VASTUULLISUUDEN JOHTAMINEN

Marimekolla on pitkän aikavälin kansainvälinen kasvustrategia, ja tavoitteenamme on kasvaa ja menestyä kansainvälisesti identiteetiltään vahvana, suomalaisena designyrityksenä. Liiketoiminnan kehittämisessä keskitymme hallittuun kasvuun kotimaassa ja valituilla vientimarkkinoilla. Marimekon keskeisiä markkinoita ovat Pohjois-Eurooppa, Pohjois-Amerikka ja Aasian-Tyynenmeren alue. Vuoden 2014 aikana siirryimme strategiassamme seuraavaan vaiheeseen, jonka painopisteitä ovat kasvaminen pienen yleisön ”kulttibrändistä” laajempaa asiakaskuntaa puhuttelevaksi brändiksi, Marimekon muodin nostaminen uudelle tasolle, viime vuosien kasvun kääntäminen vahvemmaksi kannattavuudeksi, myymälöiden määrän kasvattaminen erityisesti Aasiassa ja uuteen vaiheeseen siirtyminen digitaalisuudessa ja yhteistyöhankkeissa.

Vastuullisuuden osalta olemme kehittäneet toimintaamme pitkäjänteisesti. Marimekon hallitus hyväksyi yrityksemme yhteiskuntavastuun yleiset periaatteet vuonna 2008. Vastuullisuustyön painopisteet ovat etenkin kestävän suunnittelun ja vastuullisen hankinnan kehittämisessä – tuotteen koko arvoketjua unohtamatta. Vuosien 2011–2015 yritysvastuustrategian päätavoite on tehdä yhteisiin arvoihin ja päämääriin pohjautuvasta vastuullisuudesta entistä systemaattisempi osa kaikkea toimintaa.

Vastuullisuuden ohjausryhmän tehtävänä on seurata Marimekon toimintaympäristön muutoksia ja keskeisiä trendejä, suunnitella vastuullisuustyötä, arvioida asetettujen tavoitteiden toteutumista, asettaa toiminnalle uusia tavoitteita ja valvoa vastuullisuutta edistäviä projekteja. Ylin vastuu Marimekon vastuullisuusasioista on toimitusjohtajalla, ja vastuullisuustyön tuloksista raportoidaan säännöllisesti johtoryhmälle sekä vuosittain Marimekon hallitukselle. Eri liiketoimintayksiköt ja toiminnot vastaavat kukin oman alueensa tavoitteista ja toimenpiteistä. Erityisesti suunnittelijoilla, hankinnalla, tuotannolla ja viestinnällä on tärkeä rooli vastuullisuuden toteuttamisessa käytännössä. Johtoryhmätasolla vastuullisuusasioista vastaavat toimitusjohtajan lisäksi pääasiassa tuotejohtaja sekä luova johtaja. Vastuullisuustyön käytännön toteutusta koordinoi vastuullisuuspäällikkö yhteistyössä eri toimintojen kanssa.

Ohjausryhmän lisäksi erilliset työryhmät kehittävät vastuullisuuteen liittyviä linjauksia ja toimintamalleja. Henkilöstöä osallistetaan toiminnan kehittämiseen, jotta jokainen marimekkolainen ymmärtää, mitä vastuullisuus tarkoittaa jokapäiväisessä työssä. Vastuullisuus on Marimekon yhteinen asia ja sen jatkuva kehittäminen meidän kaikkien tehtävä.

Vuonna 2014 aloitimme taustatyön vastuullisuusstrategian laatimiseksi vuosiksi 2016–2020. Keräsimme tietoa toimialan yleisistä kehityssuunnista, megatrendeistä ja kuluttajatrendeistä ja teimme vertaisyritysanalyysin

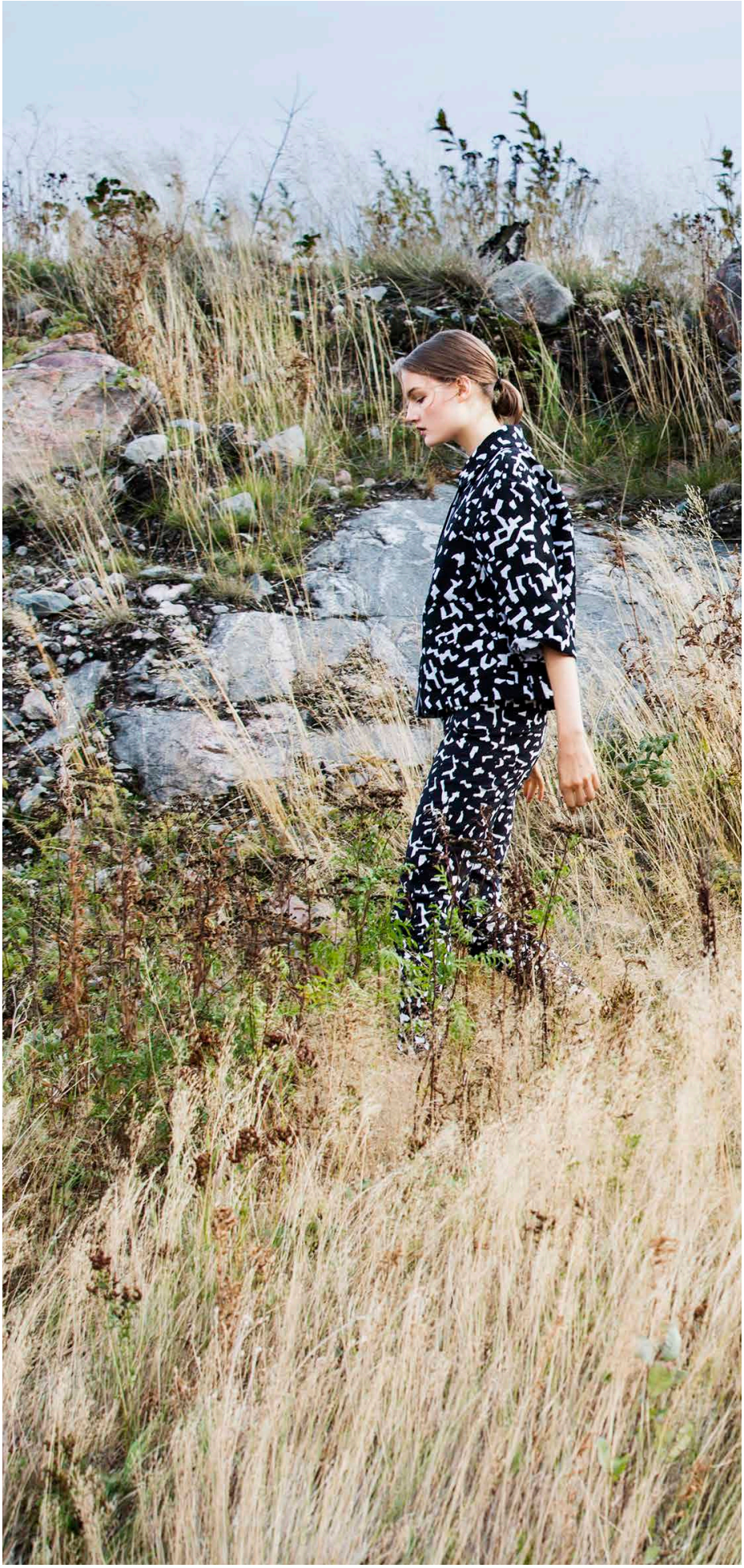

Marihenki

Elämää, ei esittämistä

Rehtiyttä kaikkia ja kaikkea kohtaan

Maalaisjärkeä

Yhdessä tekemisen meininkiä

Rohkeutta epäonnistumisenkin uhalla

Iloa

nähdäksemme, miten suoriudumme vastuullisuusasioista suhteessa alan muihin toimijoihin. Lisäksi haastattelimme Marimekolle tärkeiden sidosryhmien, kuten kansalaisjärjestöjen, edustajia. Alkuvuodesta 2015 teimme laajemmille sidosryhmille osoitettuja kyselyitä. Sidosryhmätyön avulla kartoitamme sidosryhmien odotuksia ja varmistamme, että kehitämme toimintaamme odotukset huomioiden.

OLENNAISET VASTUULLISUUSTEEMAT

Marimekon vastuullisuustyön kannalta olennaiset teemat määriteltiin ensimmäisen kerran ulkopuolisen asiantuntijan johdolla vuonna 2010. Työhön osallistui marimekkolaisia kaikista vastuullisuuden kannalta keskeisistä toiminnoista, esimerkiksi hankinnasta, tuotesuunnittelusta ja viestinnästä.

Olennaiset teemat sekä niiden merkitys liiketoiminnalle ja sidosryhmille päivitettiin vuonna 2011 samassa yhteydessä, kun Marimekolle laadittiin yritysvastuustrategia vuosiksi 2011–2015. Päivityksen perustan muodosti johtoryhmäläisille suunnattu kysely. Päivitystyössä hyödynnettiin myös kanta-asiakkaille ja henkilöstölle tehdyn kyselyn tuloksia.

Olennaiset teemat päivitettiin uudelleen vuonna 2013 sidosryhmiltä saadun palautteen ja toimialakatsauksen perusteella. Määritellyt näkökohdat jaoteltiin viiteen teemaan: kestävä design, vastuullinen hankinta, tuotannon ympäristövaikutukset, henkilöstön hyvinvointi ja osaaminen sekä vastuullinen liiketoiminta. Keskitymme vastuullisuustyössämme näihin teemoihin ja niiden alle määriteltyihin asioihin. Vuonna 2014 havaitsimme, että etenkin työntekijöille maksettavan palkan riittävyys ja ihmisoikeuksien toteutuminen hankintaketjussa sekä hankintaketjun läpinäkyvyys nousivat entistä olennaisemmiksi vastuullisen hankinnan näkökohdiksi. Kiinnitämme näihin näkökohtiin jatkossa aiempaa enemmän huomiota vastuullisuustyömme suunnittelussa.

Teemakohtaiset näkökohdat on esitelty alla olevassa taulukossa.

OLENNAISET VASTUULLISUUSTEEMAT

KESTÄVÄ DESIGN

- Tuotteiden ajattomuus, laatu ja tarkoituksenmukaisuus
- Kestävä design ja jatkuva tuotekehitys
- Design-integriteetti
- Ekologisemmat materiaalit ja reilusti tuotetut raaka-aineet
- Tuotteiden käyttö ja hävittäminen

VASTUULLINEN HANKINTA

- Vastuulliset yhteistyökumppanit
- Työolot valmistuspaikoissa
- Tuoteturvallisuus
- Ihmisoikeudet hankintaketjussa
- Tuotannon ja jakelun ympäristövaikutukset hankintaketjussa

TUOTANNON YMPÄRISTÖ-VAIKUTUKSET

- Ilmastonmuutoksen hillintä/energiatehokkuus
- Materiaalitehokkuus
- Kemikaalit
- Veden käyttö

HENKILÖSTÖN HYVINVOINTI JA OSAAMINEN

- Reilu työnantaja ja vastuullinen työllistäminen
- Osaamisen kehittäminen
- Työhyvinvointi
- Työterveys ja -turvallisuus

VASTUULLINEN LIIKETOIMINTA

- Taloudellinen kannattavuus, hallittu kasvu ja kansainvälistyminen
- Hyvä hallinnointitapa ja riskienhallinta
- Sidosryhmävuorovaikutus
- Hyväntekeväisyys

MARIMEKON STRATEGISET VASTUULLISUUSTAVOITTEET

- strategisten tavarantoimittajien sitouttaminen oman vastuullisuutensa kehittämiseen
- ekologisempien materiaalien osuuden kasvattaminen mallistoissa
- tuotteiden kestävyyden parantaminen tuotekehityksen ja laadunvalvonnan avulla
- tuotteiden valmistuksessa käytettävien kemikaalien jatkuva seuranta
- tuotteiden ehdoton käyttöturvallisuus kaikissa olosuhteissa
- oman tuotannon ympäristövaikutusten jatkuva vähentäminen suhteessa toiminnan volyymiin
- asiakkaiden valistaminen tuotteiden hoidosta ja käytönaikaisista vaikutuksista
- henkilöstön tyytyväisyys Marimekkoon ja yhtiön vastuullisuustyöhön

MARIMEKON VASTUULLISUUSTAVOITTEET VUOSIKSI 2011–2015

Kestävä design

Tavoite: ekologisempien materiaalien osuus mallistoissa 20 prosenttia vuoden 2015 loppuun mennessä*

Better Cotton Initiative (BCI) -jäsenyyden myötä aloitimme BCI-puuvillan hankinnan kodintuotteisiimme. Vuoden 2015 aikana asetamme tarkemmat hankintatavoitteet tuleviksi vuosiksi ja lisäämme BCI-puuvillan käyttöä myös muissa tuoteryhmissä.

Vuoden 2014 mallistoissa ekologisempien materiaalien osuus myydyistä tekstiilituotteista oli 11 prosenttia.

Teimme yhteistyötä Aalto-yliopiston kanssa, ja uudesta ekologisesta loncell-kuidusta valmistettu Marimekon suunnittelema sellukuitumekko esiteltiin muotinäytöksessämme maaliskuussa 2014. Olemme mukana kuidun jatkokehitykseen keskittyvässä Advanced Cellulose to Novel Products -hankkeessa.

* Ekologisemmista materiaaleista valmistetuiksi on määritelty tuotteet, joiden koostumuksesta 45 prosenttia tai yli kuuluu MADE-BY-organisaation kuituluokittelun luokkiin A–C. Käsittää esimerkiksi luomupuuvillasta, pellavasta ja lyosellista tai näiden sekoitteista valmistetut tuotteet.

Vastuullinen hankinta

Tavoitteet: toimittajien arviointi vastuullisuusnäkökulmasta ja sitouttaminen vastuullisuuden kehittämiseen; strategiset riskimaatoimittajat Business Social Compliance Initiativen (BSCI) piirissä ja auditoituina vuoden 2015 loppuun mennessä

Jatkoimme keskustelua vastuullisuusasioista merkittävien tavarantoimittajien kanssa, ja BSCI-auditoinnit suoritettiin suunnitelman mukaisesti. Päivitimme Marimekon tuotelinjaukset.

Vuoden 2014 lopussa Marimekon ostoista EU:n ulkopuolisilta toimittajilta 72 prosenttia oli BSCI-auditointiprosessin piirissä. BSCI-auditointien lisäksi EU:n ulkopuolisia tavarantoimittajia arvioidaan muiden vastaavien auditointijärjestelmien puitteissa. BSCI- ja muut auditoinnit kattavat yhteensä 83 prosenttia Euroopan ulkopuolisista ostoista.

Tuotannon ympäristövaikutukset

Tavoitteet: oman tuotannon ja Herttoniemen-pääkonttorin ympäristövaikutusten jatkuva vähentäminen suhteessa toiminnan volyymiin; ympäristönäkökohtien huomioiminen tuotannon kone- ja laiteinvestoinneissa; säännöllinen ympäristökoulutus henkilöstölle

Marimekon Herttoniemen-tuotantolaitoksen ja pääkonttorin sähköenergiankulutus laski 8 prosenttia ja lämpöenergian kulutus 18 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Hankittu sähkö tuotettiin hiilidioksidittomasti uusiutuvalla vesivoimalla.

Tuotannossa ei tehty merkittäviä kone- ja laiteinvestointeja vuonna 2014. Toimistotiloissa tehtiin muutostöitä, jotka nostivat kuluneen vuoden rakennusjätteen määrää. Paikallisessa jätehuollossa tapahtuneiden muutosten johdosta Herttoniemestä ei päädy enää jätettä kaatopaikalle, vaan kaikki sekajätteeksi luokitellut jätteet poltetaan jätteenpolttolaitoksessa.

Päätimme rakentaa Herttoniemen-tuotantolaitokselle ja pääkonttorillemme ISO 14001 -standardin mukaisen ympäristöohjelman, ja tavoitteena on saada ohjelma sertifioitua vuoden 2015 aikana. Osana ohjelman laatimista asetimme myös mitattavat tavoitteet ympäristöasioille.

Henkilöstön hyvinvointi ja osaaminen

Tavoitteet: vertailuyrityksiä paremmat henkilöstökyselyn tulokset ja kokonaistulos hyvällä tasolla; henkilöstön kouluttaminen vastuullisuuteen liittyvissä asioissa

Vuoden 2014 henkilöstötutkimuksen tulokset laskivat hieman edellisestä tutkimuksesta, joka toteutettiin vuonna 2012. Tutkimuksen vastausprosentti oli 84 ja kokonaistulos oli hyvä, 70,6/100. Tutkimuksen tulokset olivat keskimäärin paremmalla tasolla kuin vertailukelpoisissa organisaatioissa. Eniten annettiin kiitosta esimiesten tunnustuksista hyvistä suorituksista, ja vastaajat kokivat Marimekon arvot ja päämäärät tavoittelemisen arvoisiksi. Vastaajien mielestä eniten kehitettävää oli työvälineissä, vastuualueiden määrittämisessä ja päätöksenteossa.

Koulutimme vuonna 2014 henkilöstöä vastuullisuusasioiden tiimoilta erityisesti Better Cotton Initiativeen ja Business Social Compliance Initiativeen liittyvissä asioissa.

Lisäksi päivitimme myymälöille asiakaspalvelun tueksi laaditun tuotelinja- ja tuoteryhmäkohtaisen valmistusmaayhteenvedon taustoittamaan Marimekon tuotteiden valmistusmaita.

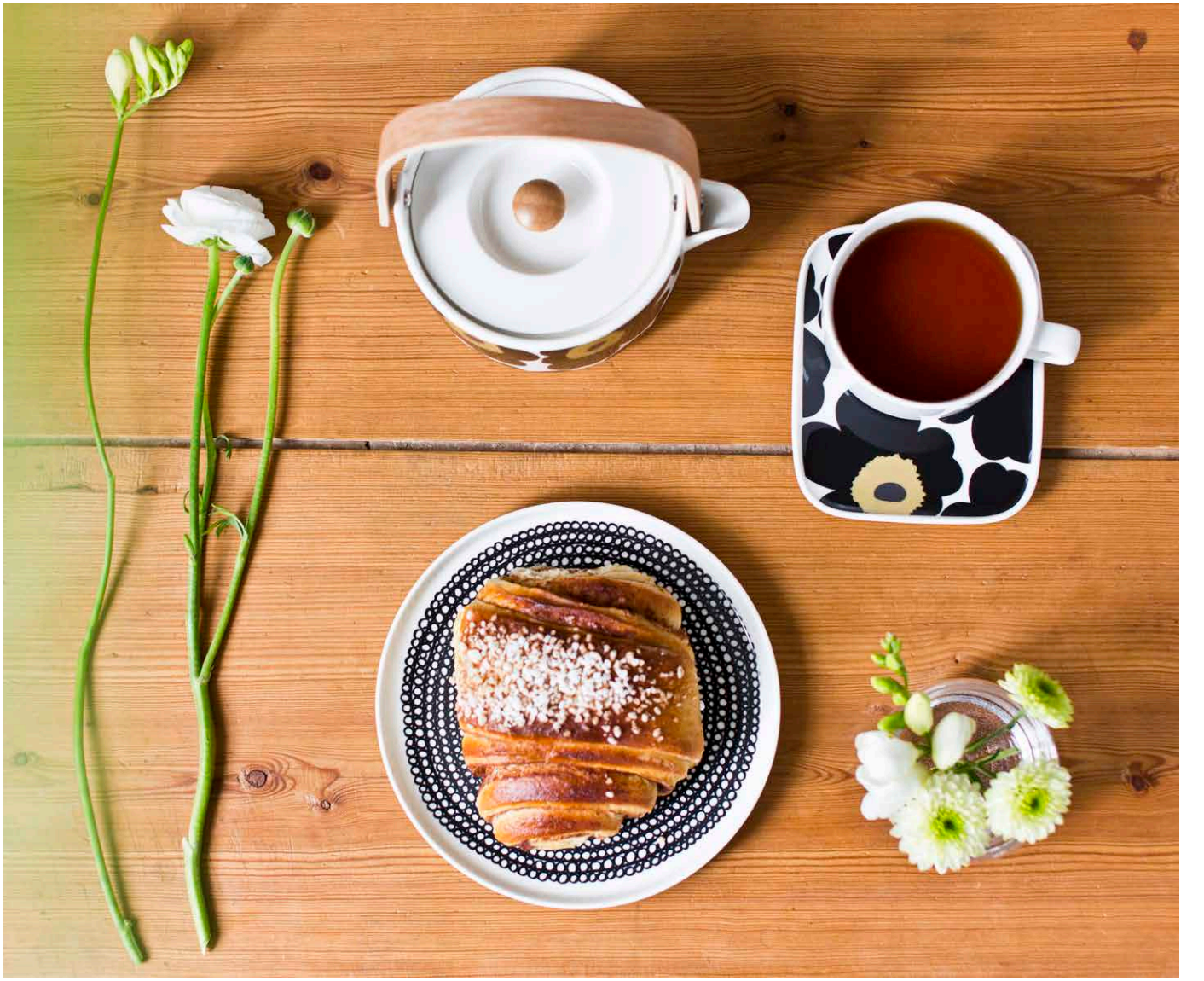

SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖ

Marimekon keskeisimmät sidosryhmät ovat asiakkaat, henkilöstö, osakkeenomistajat, tavarantoimittajat sekä media. Nämä ovat kaikki sidosryhmiä, joihin Marimekon toiminnalla on merkittävä vaikutus tai joiden toiminnalla voi olla merkittävä vaikutus Marimekon liiketoimintaan. Myös kansalaisjärjestöt ovat entistä kiinnostuneempia toiminnastamme, etenkin tuotteiden valmistusolosuhteista ja raaka-aineiden alkuperästä.

Sidosryhmien kiinnostus vastuullisuuskysymyksiä, kuten tuotteiden alkuperää, ekologisuutta ja valmistusta, kohtaan jatkaa vahvistumistaan. Vuonna 2014 keskustelu tekstiiliteollisuuden vastuullisuudesta jatkui aktiivisena mediassa ja sosiaalisessa mediassa. Myös huhtikuussa 2014 järjestetty Vaatevallankumous-kampanja näkyi Marimekossa tuotteiden valmistusolosuhteita koskevien asiakaskyselyiden lisääntymisenä. Eettisen kaupan puolesta ry teki kesällä 2014 tutkimuksen ihmisoikeuksien toteutumisesta suomalaisten vaateyritysten tuotantoketjuissa, ja myös me osallistuimme tutkimukseen sekä sen tiimoilta järjestettyyn keskustelutilaisuuteen joulukuussa 2014. Tutkimus keskittyi erityisesti elämiseen riittävään palkkaukseen ja yritysten ostokäytäntöihin osana vastuullista hankintaa. Haastattelimme tutkimuksen tekijöitä erikseen myös vastuullisuusstrategiaprosessiimme liittyen, ja tärkeimmät tutkijoiden esittämät odotukset Marimekon toimintaa kohtaan olivat sitoutuminen elämiseen riittävään palkkaan hankintaketjussa, läpinäkyvyyden lisääminen toimittajatietoja julkaisemalla ja tarkempien tulosten esittäminen esimerkiksi tavarantoimittajien auditoinneista. Myös materiaalien alkuperämaamerkintä nähtiin yhtenä läpinäkyvyyttä lisäävänä tekijänä.

Vuonna 2014 tehtyjen sidosryhmähaastattelujen lisäksi jatkamme vastuullisuusstrategian päivittämiseen liittyvää sidosryhmätyötä vuoden 2015 aikana esimerkiksi sekä kuluttaja- että yritysasiakkaille ja Marimekon henkilöstölle osoitettavien kyselyiden avulla. Kyselyiden tuloksista kerromme kuluvan vuoden vastuullisuuskatsauksessa. Edellisen, vuonna 2011 asiakkaiden ja henkilöstön keskuudessa toteutetun tutkimuksen mukaan sidosryhmät odottavat Marimekon integroivan vastuullisuuden osaksi toimintaansa ja ottavan vastuun koko tuotantoketjustaan. Erityisen tärkeinä pidettiin avoimuutta ja tuotteiden alkuperän jäljitettävyyttä. Asiakkaille merkityksellistä oli tuotteiden kotimaisuus, laatu ja ajattomuus. Molemmat sidosryhmät pitivät myös ensiarvoisen tärkeänä sitä, että Marimekon alihankintaketjussa ei esiinny lapsityövoimaa ja että tuotanto on ympäristöystävällistä ja eettistä. Kyselyn mukaan sekä henkilöstö että asiakkaat olivat lisäksi kiinnostuneita kohtuullisemmasta kuluttamisesta.

SIDOSRYHMÄT, VUOROVAIKUTUS, ODOTUKSET

Tärkeimmät sidosryhmämme	Vuorovaikutuksen muodot	Sidosryhmän odotukset Marimekkoa kohtaan	Marimekon toimenpiteet odotuksiin vastaamiseksi
Asiakkaat	Päivittäinen vuorovaikutus myymälöissä Asiakaspalvelu Kanta-asiakastilaisuudet Asiakaslehti Marikylä-asiakasohjelma Sosiaalinen media Asiakaskyselyt	Tuotteiden suomalaisuus, laatu, ajattomuus, kestävyys, ekologisuus Tieto alkuperämaasta Tuotantoketjun läpinäkyvyys Ei lapsityövoimaa tuotannossa Elämiseen riittävä palkkaus Tuote- ja kemikaaliturvallisuus Ympäristöystävällinen ja eettinen valmistus ja logistiikka Avoimuus viestinnässä	Myyjien kouluttaminen Asiakaspalautevastaukset Tuotteiden alkuperämaamerkinnät Vastuullisuusviestintä Tuotekehitys ja laadunvalvonta Ekologisempien materiaalien käytön lisääminen Tuotannon energiatehokkuuden lisääminen Alihankintaketjun valvominen ja sitouttaminen vastuullisuuteen (BSCI) Puuvillan tuotanto-olojen kehittäminen (BCI)
Henkilöstö	Päivittäinen vuorovaikutus Kehityskeskustelut Henkilöstötilaisuudet Marimetri-henkilöstökysely Sisäinen verkkosivusto	Vastuullinen ja kannustava työnantaja Arvojen mukainen toiminta Työsuhteiden pysyvyys Turvalliset tuotteet Ei lapsityövoimaa tuotannossa Ympäristöystävällinen ja eettinen valmistus Tuotantoketjun läpinäkyvyys	Henkilöstökyselyn tulosten läpikäynti ja jatkotoimenpiteet Ekologisempien materiaalien lisääminen mallistoihin Vastuullisuusviestintä ja -koulutus Kyselyihin vastaaminen Lista tuotannossa kielletyistä aineista Öko-Tex-sertifikaatit Sertifioitujen toimittajien suosiminen BSCI, BCI, RSN
Sijoittajat, omistajat, analyytikot	Yhtiökokoukset Sijoittajatapaamiset Osavuosikatsaukset Tilinpäätös Vuosikertomus Pörssitiedotteet	Vastuullinen toiminta Liikevaihdon kasvu ja kehitys Kannattavuus Myymäläavaukset Riskienhallinta Kustannustehokkuus	Strategian mukaiset myymäläavaukset Markkinointi Hinnoittelu Yhteistyökumppanuudet Kustannusten hallinta ja budjetointi Riskiarvioinnit ja toimenpidesuunnitelmat
Tavaran-toimittajat	Toimittajatapaamiset Tehdasvierailut Toimittaja-auditoinnit BSCI-koulutukset BCI-koulutukset Jatkuva yhteydenpito	Pitkät ja vakaat yhteistyösuhteet Vastuulliset ostokäytännöt Tilausten hallinta Toimintaperiaatteiden noudattaminen Tilausvolyymit Tiedonjako ja määräystenmukaisuus Kestävä hintataso	Tiivis yhteistyö toimittajien kanssa ja säännölliset tehdasvierailut Hankintaprosessin kehittäminen Ostosopimukset Toimittajien toimintaohjeet BSCI-auditoinnit Jatkuva yhteydenpito
Yhteiskunta, media, viranomaiset, järjestöt, ammatti-yhdistykset	Tiedotteet Verkkosivusto Kyselyihin vastaaminen ja tutkimuksiin osallistuminen Lehdistötilaisuudet Tapaamiset Jäsenyydet järjestöissä (BSCI, BCI, Finatex ry, Tekstiili- ja Muotialat TMA, EK:n vastuullisen yritystoiminnan kehittämisryhmä)	Avoimuus Alihankintaketjun tuotanto-olosuhteet ja läpinäkyvyys Tuoteturvallisuus Tuotannon ympäristövaikutusten hallinta Ihmisoikeuksien toteutuminen hankintaketjussa Riittävä palkkaus hankintaketjussa	Vastuullisuusviestintä ja -raportointi Kyselyihin vastaaminen Kemikaalien hallinta Sertifioitujen toimittajien suosiminen Riskiarvioinnit toimitusketjussa BSCI-auditoinnit

ARVOKETJU JA TOIMINNAN VAIKUTUKSET

Marimekko on designtalo, joka suunnittelee, valmistaa, valmistuttaa ja myy tuotteita sekä omissa Marimekko-liikkeissä että jälleenmyyjien kautta ympäri maailman. Arvoketjumme on laaja ja monimuotoinen kuten monilla kuluttajatuoteyrityksillä.

Marimekko on erittäin pieni toimija globaaleilla markkinoilla, mutta toimialan yhteiset vaikutukset sidosryhmiin, ympäröivään yhteiskuntaan ja ympäristöön ovat merkittäviä. Globaali tekstiiliteollisuus on etenkin naisten merkittävä työllistäjä. Teknologian kehittymisestä ja tuotannon automatisoitumisesta huolimatta vaatteet ja kodinsisustustuotteet ommellaan edelleen pääosin ompelukoneilla, joita käyttävät yksittäiset ompelijat. Tuotannon työolosuhteet ja ihmisoikeudet, esimerkkeinä järjestäytymisoikeus, riittävä palkkaus ja turvalliset työolosuhteet, ovat merkittäviä sosiaalisen vastuun näkökohtia globaalissa hankintaketjussa sekä lopullisen tuotteen valmistusvaiheessa että raaka-aineiden, kuten puuvillan, tuotannossa. Tekstiiliteollisuuden ympäristövaikutukset liittyvät erityisesti energian- ja vedenkulutukseen, materiaalitehokkuuteen ja tuotannossa käytettäviin kemikaaleihin.

Vahvana bränditalona voimme edistää kestävämpää kuluttamista ja auttaa asiakkaitamme vähentämään omia ympäristövaikutuksiaan suunnittelemalla kestäviä tuotteita vastuullisista raaka-aineista ja kouluttamalla asiakkaita käytön aikaisten ympäristövaikutusten vähentämiseen. Marimekon mahdollisuudet vaikuttaa arvoketjun eri vaiheissa vaihtelevat tuotteen ja työvaiheen mukaan. Siksi yhteistyö tavarantoimittajien ja toimialan muiden toimijoiden kesken on ensiarvoisen tärkeää.

RISKIT JA MAHDOLLISUUDET

Marimekon kansainvälistyminen ja kestävän kehityksen edistämiseen liittyvät tavoitteemme tuovat mukanaan uusia haasteita ja riskejä, joihin meidän tulee vastata toiminnassamme. Samalla avautuu myös monia mahdollisuuksia kestävän liiketoiminnan turvaamiseksi. Vuonna 2014 päivitimme riskiarviomme vastuullisuusriskien osalta ja lisäsimme riskeihin elämiseen riittämättömän palkkauksen hankintaketjussa. Merkittävimmiksi riskeiksi olemme tunnistaneet

- kuluttajien muuttuvat odotukset
- hankintaketjun työolot ja toimittajien toimintaohjeiden rikkomukset
- elämiseen riittämätön palkkaus hankintaketjussa
- ihmisoikeusloukkaukset erityisesti puuvillan viljelyssä
- ilmastonmuutoksen vaikutukset raaka-aineiden, kuten puuvillan, saatavuuteen ja hintaan
- kiellettyjen ja rajoitettujen kemikaalien käyttö tuotannossa
- ympäristölle haitalliset tuotantomenetelmät hankintaketjussa
- läpinäkyvyyden puute hankintaketjussa.

Kuluttajien muuttuvat odotukset

Marimekon kansainvälistymisen myötä meillä on mahdollisuus valloittaa yhä laajemman asiakaskunnan sydämet. Asiakkaamme eri markkinoilla odottavat meiltä eri asioita muun muassa mallistojen ja materiaalien suhteen. Myös asenteet ja odotukset tuotteiden tai materiaalien ekologisuuden ja esimerkiksi valmistusmaiden suhteen vaihtelevat alueittain. Yhteistä kuitenkin on, että kuluttajat haluavat tietää tuotteiden alkuperästä ja vaativat reiluja valmistusolosuhteita.

Markkinakohtaisten tarpeiden ja odotusten huomioiminen mallistotyöskentelyssä sekä myymälä- ja verkkokauppakonseptin kehittämisessä on tärkeää. Toisaalta meidän tulee pitää kiinni Marimekon omaleimaisesta ilmeestä ja suunnittelusta. Meidän on siis tunnettava asiakkaamme entistä paremmin – kaikkialla missä toimimme.

Hankintaketjun työolot

Marimekon metreittäin myytävät sisustuskankaat ja osa vaatteisiin, laukkuihin ja kodintuotteisiin käytettävistä materiaaleista painetaan omassa kangaspainossamme Helsingissä. Muut tuotteemme valmistetaan alihankintana Euroopassa ja Aasiassa. Asianmukaisista tuotanto-oloista varmistuminen esimerkiksi säännöllisten tehdasvierailujen ja tarkastusten avulla on ensiarvoisen tärkeää, mutta samanaikaisesti haastavaa, koska emme voi olla paikalla jatkuvasti. Siksi on tärkeää valita sopimusvalmistajat huolella ja panostaa pitkäaikaisiin vastuulliseen toimintaan sitoutuneisiin kumppaneihin, jotka jakavat kanssamme saman arvomaailman.

Ihmisoikeudet puuvillan viljelyssä

Puuvilla on Marimekon perinteisin ja käytetyin materiaali. Haluamme, että käyttämämme puuvilla on tuotettu reiluissa olosuhteissa ja että viljelijät ovat saaneet työstä asiallisen korvauksen. Puuvilla on kuitenkin vaikeasti jäljitettävä raaka-aine, mikä tekee myös ihmisoikeuksien toteutumisen valvonnasta haastavaa. Haaste on toimialan yhteinen. Lapsi- ja pakkotyövoimaa esiintyy edelleen tietyillä puuvillan viljelyalueilla. Joissain tapauksissa on myös mahdollista, että eri alkuperämaiden puuvillaa sekoitetaan keskenään todellisen alkuperän peittämiseksi.

Tieto raakapuuvillan alkuperästä ei nykyisellään välttämättä kulkeudu riittävän hyvin viljelijältä puhdistamoon, välittäjälle, kehräämöön, kutomoon ja kankaan loppukäyttäjälle. Kun tuotteita on tuhansia ja hankintaketjussa monta porrasta, puuvillan alkuperän tarkka jäljittäminen on kaikkien tuotteiden osalta käytännössä mahdotonta.

Vuonna 2013 otimme merkittävän askeleen kohti parempaa puuvillaa liittymällä kansainväliseen Better Cotton Initiative (BCI) -aloitteeseen, jonka tavoitteena on tehdä globaalista puuvillantuotannosta kestävämpää kouluttamalla viljelijöitä tehokkaampien, vähemmän vettä ja kemikaaleja vaativien viljelymenetelmien käytössä. Vuonna 2014 ryhdyimme hankkimaan BCI-puuvillaa esimerkiksi oman kangaspainomme pohjakankaisiin sekä pyyhkeisiimme. Pyrimme lisäämään BCI-puuvillan hankintaa myös muihin tuoteryhmiin tulevien vuosien aikana. Yhdessä muiden BCI:n jäsenten kanssa

vaikutamme globaaliin puuvillantuotantoon laajemmin kuin jos toimisimme yksin.

Ilmastonmuutos – haaste ja mahdollisuus

Ilmastonmuutos tuo mukanaan monia haasteita – energian, veden ja raaka-aineiden niukkuuden sekä luonnon monimuotoisuuden kaventumisen uhan. Ilmastonmuutos vaikuttaa suoraan esimerkiksi Marimekon tärkeimmän raaka-aineen, puuvillan, tuotantoon ja sitä kautta raaka-aineen hintaan ja saatavuuteen. Lisääntyvät sään ääri-ilmiöt vaikuttavat myös viljelyolosuhteisiin.

Näemme haasteet myös mahdollisuuksina, joita hyödynnämme liiketoiminnan kehittämisessä. Voimme parantaa energia-, vesi- ja materiaalitehokkuutta jo nyt olemassa olevan teknologian avulla, esimerkkinä tästä digitaalinen painaminen. Myös uusien toimintamallien ja tuotantomenetelmien kehittäminen tarjoaa mahdollisuuksia. Muun muassa uudet energiamuodot ja materiaali-innovaatiot vähentävät riippuvuutta fossiilisista polttoaineista ja perinteisistä luonnonkuiduista ja pienentävät siten tuotantoketjun ympäristövaikutuksia.

Kielletyt ja rajoitetut kemikaalit

Tekstiili- ja vaateteollisuudessa kemikaalit ovat välttämättömiä kauniiden, värikkäiden ja miellyttävän tuntuisten tuotteiden aikaansaamiseksi. Usein samaan lopputulokseen voidaan päästä erilaisten aineiden avulla. Tutkimustieto eri aineiden mahdollisista haittavaikutuksista lisääntyy jatkuvasti, ja myös kuluttajien tietoisuus on kasvanut. Meille on hyvin tärkeää huolehtia siitä, että tuotteemme täyttävät niille asetetut vaatimukset. Käytössämme on kiellettyjen ja rajoitettujen aineiden lista sekä omaa tuotantoamme että toimitusketjua varten. Lisäksi tuotteita testataan jatkuvasti myös kemikaalipitoisuuksien osalta laaditun testisuunnitelman mukaisesti.

Ympäristöä kuormittavat tuotantomenetelmät

Tekstiiliteollisuudessa etenkin materiaalien valmistus on hyvin resurssi-intensiivinen prosessi. Kankaan valmistuksessa ja käsittelyssä kuluu huomattava määrä vettä, energiaa ja kemikaaleja. Viranomaissääntely ympäristöystävällisen tuotannon varmistamiseksi on tärkeää, mutta erityisen tärkeää on säännösten noudattamisen valvonta ympäristön suojelemiseksi. Omassa kangaspainossamme Helsingissä jätevesiä tarkkaillaan säännöllisesti ja ympäristöluvan mukaisista toimenpiteistä huolehditaan asetettujen vaatimusten mukaisesti. Edellytämme jätevesien asianmukaista käsittelyä myös kaikilta materiaalitoimittajiltamme. Emme missään nimessä hyväksy sitä, että jätevedet päästettäisiin käsittelemättöminä vesistöön. Ympäristösäännösten noudattamista valvotaan tehdastarkastusten yhteydessä.

Läpinäkyvyys on vastuullisuutta

Asiakkaiden tietoisuuden kasvaessa myös tiedostavat kulutusvalinnat lisääntyvät. Teemme jatkuvasti töitä, jotta toimintamme olisi läpinäkyvämpää ja jotta voisimme tarjota asiakkaillemme tarkempaa tietoa tuotteista, niiden alkuperästä ja valmistusolosuhteista. Avoimuuden lisääminen on pitkäjänteistä työtä, jota teemme yhdessä hankintaketjun kumppanien kanssa. Vuonna 2014 päätimme, että julkaisemme Marimekolle tuotteita valmistavien tehtaiden tietoja vuoden 2015 aikana. Tiedot julkaistiin huhtikuussa 2015, ja ne ovat saatavilla verkkosivuillamme company.marimekko.fi kohdassa Vastuullisuus / Valmistus. Kilpailullisesta riskistä huolimatta meistä on tärkeää olla mahdollisimman avoin valmistuspaikkojen suhteen, kun sidosryhmien odotukset yritystoiminnan läpinäkyvyyttä kohtaan kasvavat jatkuvasti.

Vastuullisuuteen liittyvien riskien hallinta

Marimekon vastuullisuusriskien hallinnassa noudatetaan yhtiön yleisiä riskienhallintaperiaatteita. Arvioimme riskejä systemaattisesti vuosittain ja määrittelemme toimenpiteet tunnistettuihin riskeihin vastaamiseksi. Seuraamme toimenpiteiden toteutumista säännöllisesti. Johtoryhmä käsittelee tunnistetut riskit ja toimenpiteet niihin vastaamiseksi vuosittain.

Kestävä design

Marimekon tuotteet on suunniteltu kestämään aikaa. Oikein hoidettuina ne pysyvät kauniina ja niistä on iloa pitkään. Tuotesuunnittelu on Marimekon liiketoiminnan ydin ja yksi tärkeimmistä kestävän kehityksen näkökohdista.

Suunnittelussa ja tuotekehityksessä tehtävillä valinnoilla on huomattava merkitys tuotteen käytön ja elinkaaren ympäristövaikutusten kannalta. Hyvin suunniteltu, ajaton, laadukas ja tarkoituksenmukainen tuote tuo käyttäjälleen iloa pitkään ja on siksi kestävä valinta.

Kestävyys on tuotteen ekologisuuden keskeinen mittari, ja tavoitteemme on, että Marimekon tuotteet kestävät sukupolvelta toiselle.

AJATTOMUUS, LAATU JA TARKOITUKSENMUKAISUUS

Marimekon suunnittelijoille kestävä design on itsestäänselvyys. Marimekon tuotteiden tulee olla laadukkaita ja kestää aikaa. Vuonna 2014 käynnistyneen vastuullisuusstrategian päivittämistyön yhteydessä keskustelimme sisäisesti paljon siitä, mitä kestävä design meille ja asiakkaillemme tarkoittaa. Näkökulmia on monia. Sen lisäksi, että tuote on suunnittelultaan ajaton ja tehty laadukkaasta materiaalista, voimme pidentää tuotteen elinkaarta myös tuotekehityksen ja laadunvalvonnan avulla.

Vuonna 2014 kiinnitimme mallistotyössä erityistä huomiota kohtuullisuuteen ja tarkoituksenmukaisuuteen ja muokkasimme mallistorakenteita mahdollistamaan yhteensopivia kokonaisuuksia pienemmällä nimikemäärällä. Jokaisen tuotteen tulee jatkossa ansaita paikkansa mallistoissamme entistä selvemmin.

TUOTEKEHITYKSEN TÄRKEÄ ROOLI MATERIAALIEN KARTOITUKSESSA

Marimekolla on kolme tuotelinjaa ja useita tuotekategorioita: kodintuotteet, muoti sekä laukut ja asusteet. Tuotevalikoiman laajuuden vuoksi myös raaka-ainevalikoima on laaja. Vaikka puuvilla on Marimekon perinteisin ja käytetyin raaka-aine, suunnittelijat etsivät jatkuvasti uusia eri käyttötarkoituksiin parhaiten soveltuvia, nykypäivän kuluttajan tarpeita vastaavia ja myös aiempaa ekologisempia materiaaleja. Puuvillan lisäksi mallistoissamme on esimerkiksi pellavaa, villaa, merinovillaa, lyosellia, modaalia, viskoosia, silkkiä ja nahkaa.

Kullakin materiaalilla on omat elinkaaren aikaiset ympäristö- ja sosiaaliset vaikutuksensa, eikä yksiselitteistä vastausta ole esimerkiksi siihen, mikä kuitu on ekologisin. Aihetta tutkitaan jatkuvasti ja myös suunnittelijoiden käyttöön on luotu erilaisia työkaluja ympäristövaikutusten arvioimiseksi. Olemme Marimekossa hyödyntäneet esimerkiksi MADE-BY-organisaation kuitumateriaalien luokittelutyökalua ja tutustuneet Sustainable Apparel Coalitionin Higg- ja Materials Sustainability -indekseihin, jotka mahdollistavat eri materiaalien vertailun energian, veden, jätteiden ja kemikaalien näkökulmasta.

Marimekon suunnittelijat, hankinta ja tuotekehitys ovat avainasemassa eri materiaalivaihtoehtojen kartoituksessa ja testauksessa. Vuonna 2014 saimme uuden luovan johtajamme myötä uusia näkökulmia myös materiaaleihin. Materiaalivalintoja ohjaavat vahvasti tuotteen käyttötarkoitus sekä materiaalin tuntu ja muut ominaisuudet. Tavoitteenamme on lisätä ekologisempien materiaalien osuutta mallistoissamme 20 prosenttiin vuoden 2015 loppuun mennessä. Useat tekijät vaikuttavat mallistojen materiaalijakaumiin. Kunkin tuotteen kohdalla on pohdittava paitsi käyttötarkoitusta myös tuotteen kaupallisia menestymismahdollisuuksia, minkä vuoksi kaikki tuotteet eivät aina pääse tuotantoon asti. Esimerkiksi joidenkin ekologisempien materiaalien värivalikoima on edelleen rajallinen tai materiaalit eivät täytä Marimekon tiukkoja laatukriteereitä. Vuoden 2014 mallistoissa ekologisempien materiaalien osuus oli noin 11 prosenttia. Kasvatamme ekologisempien materiaalien osuutta mallistoissa suunnitelmallisesti, ja siihen vaikuttaa myös asiakkaiden kysyntä.

Seuraamme aktiivisesti uusiin materiaaleihin liittyvän tutkimus- ja tuotekehitystoiminnan tuloksia. Olemme erityisen innoissamme hankkeista, joissa puuselluloosasta valmistetaan tekstiilikuituja. Vuoden 2013 lopulla tutustuimme Aalto-yliopiston tutkimusryhmän kehittämään kotimaisesta puuselluloosasta tehtyyn Ioncell-kuituun ja maaliskuussa 2014 esittelimme tästä uudesta materiaalista valmistetun marimekon muotinäytöksessämme Helsingin päärautatieasemalla. Ioncell-kuitu ei ole vielä teollisessa tuotannossa, mutta olemme mukana materiaalin jatkokehitykseen liittyvässä tutkimushankkeessa ja toivomme saavamme tulevaisuudessa Marimekon mallistoon suomalaisesta koivusta valmistettuja tuotteita.

Marimekon tuotelinjaukset

Päivitimme Marimekon tuotteita ja materiaaleja koskevat tuotelinjaukset vuoden 2014 aikana. Linjauksissa määritellään sitoumuksemme vastuulliseen raaka-ainehankintaan, ja ne ohjaavat Marimekon toimintaa huomioimaan käytettävien raaka-aineiden alkuperän ja tuotantomenetelmät. Laatimamme linjaukset koskevat muun muassa eläinperäisiä kuituja, nahan alkuperää ja raaka-aineiden jäljitettävyyttä. Marimekon ostajien tehtävänä on huolehtia siitä, että hankittavat materiaalit vastaavat linjauksia.

Ostajat varmistavat, että toimittajillamme on parhaat mahdolliset tiedot Marimekon edellyttämistä toimintatavoista ja että saamme heiltä tarvittavat vahvistukset ja sertifikaatit. Voit tutustua tuotelinjauksiimme tarkemmin verkkosivuillamme osoitteessa company.marimekko.fi/vastuullisuus/tuotteet.

Eläinperäisten materiaalien osalta meille on erittäin tärkeää, että vaikkapa nahka ja untuvat päätyvät tuotteisiimme esimerkiksi elintarvikkeiden jalostuksen sivutuotteina, eikä eläimiä teurasteta vain Marimekon tuotteita varten. Alkuvuodesta 2014 päätimme toistaiseksi luopua angorakuidun käytöstä tuotteissamme. Angoran alkuperän ja tuotantomenetelmien aukottomaan todentamiseen ei ole vielä standardisoitua ja sertifioitavaa jäljitettävyysjärjestelmää. Muun muassa eläinten oikeuksia puolustava People for the Ethical Treatment of Animals (PETA) -järjestö on tuonut esiin tietoa angorakanien julmasta kohtelusta joissakin kiinalaisissa tuotantolaitoksissa. Angora ei ole ollut Marimekon valikoimissa merkittävä materiaali, ja mallistoissa olleet angoratuotteet on pääosin valmistettu Euroopassa. Seuraamme angoralle mahdollisesti myönnettävien vastuullisuussertifikaattien kehitystä.

Saamme tiedusteluja muun muassa nahan ja silkin käytöstä tuotteissamme. Osa asiakkaistamme toivoo, ettemme käyttäisi eläinperäisiä materiaaleja lainkaan, ja valikoimissamme onkin huomattava määrä kasviperäisistä raaka-aineista tehtyjä materiaaleja. Monet asiakkaistamme arvostavat kuitenkin esimerkiksi silkin erinomaisia ominaisuuksia. Nähdäksemme kyse on henkilökohtaisesta eettisestä valinnasta. Marimekon tehtävänä on tarjota erilaisia vaihtoehtoja valittavaksi. Kaikkiin materiaaleihin pätee se, että niitä voidaan tuottaa vastuullisesti tai piittaamattomammin. Siksi koemme ensisijaisen tärkeäksi vahvistaa omalla toiminnallamme vastuullisia tuotantotapoja ja -ketjuja.

YLIJÄÄMÄKANKAAT HYÖTYKÄYTTÖÖN

Materiaalitehokkuudella on olennainen rooli Marimekon tuotannossa syntyvien jätemäärien ehkäisemisessä ja minimoinnissa. Syntyvää leikkuujätettä voidaan vähentää jo kuvion suunnitteluvaiheessa ottamalla huomioon kuvion todennäköinen käyttötarkoitus ja kuvion kohdistuminen kankaalle. Myös vaatteen tai sisustustuotteen kaavoitusvaihe on olennainen, kun leikkuujätettä pyritään vähentämään. Kaavat asetellaan ohjelmiston avustuksella niin, että hukkaa syntyy mahdollisimman vähän. Joskus hukan syntyä on kuvion ja kaavan asettelun avulla mahdotonta välttää, mutta tällöin voidaan jo suunnitteluvaiheessa miettiä, miten syntyvä hukkapala voidaan hyödyntää esimerkiksi toisena tuotteena.

Marimekon suunnittelu- ja tuotekehitystiimit seuraavat hukkaprosenttia tarkkaan. Jätteen minimointi on kaikkien etu, sillä onhan se myös taloudellisesti kannattavaa. Painokankaamme käyvät läpi tarkan seulan ennen kuin ne jatkavat matkaansa kauppoihin. Kakkoslaatuisista kankaista valmistetaan esimerkiksi suosittuja kasseja.

Joskus käy syystä tai toisesta niin, että vaikkapa vaatemallistosta jää yli kankaita. Ylijäämät pyritään hyödyntämään puolivuosittaisissa ystävämyynneissämme erikoistuotteina tai uudistuotantoina. Kangasta myydään myös ompelun ystäville Marimekon outlet-myymälöissä ja toisinaan sitä lahjoitetaan esimerkiksi lähiseudun oppilaitoksiin ja päiväkoteihin lasten askartelutuokioihin.

Vuonna 2013 Marimekossa käynnistettiin ylijäämämateriaalien ja leikkuujätteen hyötykäyttöä entisestään lisäävä projekti. Marimekon suunnittelijat ottivat haasteen vastaan ja alkoivat suunnitella ylijäämämateriaaleja sekä kakkoslaatuisia kankaita hyödyntäviä tuotteita. Ensimmäiset uudet projektin tiimoilta valmistetut tuotteet – pukupussit – esiteltiin outlet-myymälöiden ystävämyynnissä keväällä 2014. Tavoitteenamme on, että ylijäämäkankaita ja leikkuujätettä hyödyntävästä projektista tulee jatkuva ja kiinteä osa mallistotyöskentelyä niin, että mahdollisen ylijäämän tai leikkuujätteen hyödyntäminen huomioidaan jo malliston työstövaiheessa.

Viime vuosina olemme myös pyrkineet parantamaan tilaus- ja tuotantomäärien ennustamista sekä myynnissä että hankinnassa ylijäämämateriaalien vähentämiseksi.

TUOTTEIDEN HYVÄ HOITO

Marimekon tuotteet on suunniteltu kestämään aikaa. Oikein hoidettuina ne pysyvät kauniina ja niistä on iloa pitkään – parhaimmillaan ne kestävät sukupolvelta toiselle. Hoito on tärkeää myös ympäristön kannalta, sillä tekstiilituotteen elinkaaren aikana syntyvistä päästöistä ja energiankulutuksesta jopa kaksi kolmasosaa johtuu käytön aikaisesta pesusta ja ylläpidosta. Asiakas voi siis auttaa meitä tekemään Marimekko-tuotteesta vieläkin ekologisemman valinnan hoitamalla sitä oikein hoito-ohjeen mukaisesti ja käyttämällä ympäristön kannalta parempia pesuaineita.

Vuonna 2014 Marimekko otti käyttöön kansainvälisen Clevercare-merkin tuotteidensa hoito-ohjeissa. Clevercare.info-sivustolta asiakkaat löytävät tuotetta ja ympäristöä sekä vaivaa ja rahaa säästäviä hoito-ohjeita. Noudattamalla Clevercare-ohjeita asiakas voi vähentää ostamansa tuotteen elinkaaren aikaisia ympäristövaikutuksia, ja viisas huolto myös rasittaa tuotetta mahdollisimman vähän, jolloin sen käyttöikä pitenee.

KOHTI KIERTOTALOUTTA

Kiertotalouden merkitys on nousussa, ja asia oli vuonna 2014 esillä monessa tekstiili- ja vaatetusalan seminaarissa, tutkimushankkeessa ja mediassa. Me Marimekossa olemme kiertotalouden ehdottomia puolestapuhujia ja olemme siinä onnellisessa asemassa, että tuotteillamme on jo nyt melko hyvä kierrätysarvo. Tekemämme asiakaskyselyn mukaan Marimekon tuotteet laitetaan kiertoon ystävälle tai tuttavalle, myydään kirpputorilla tai hyödynnetään materiaalina muussa käytössä. Vain noin kuusi prosenttia kyselyyn vastanneista kertoi Marimekon tuotteen päätyvän sekajätteeksi kaatopaikalle. Yhteisöpalvelu Facebookissa toimii Suomessa aktiivinen Marimekko-kirppis-ryhmä, jossa on yli 26 000 jäsentä, ja kokemuksemme mukaan Marimekon tuotteet vaihtavat ryhmän keskuudessa omistajaa hyvinkin nopeasti. Tekstiilijätettä päätyy kuitenkin Suomessa kaatopaikalle keskimäärin lähes neljä kiloa vuodessa jokaista suomalaista kohti ja noin kuusi kiloa poltetaan energiajätteenä. Se on merkittävä määrä.

Lainsäädännön muuttuessa tuotteiden kierrätyskelpoisuudesta tulee entistä tärkeämpää. Vuodesta 2016 lähtien vaatteita ja muita tekstiilituotteita ei saa viedä kaatopaikalle Suomessa. Tuotteen elinkaaren päättymisen jälkeinen kierrätys on otettava huomioon jo suunnitteluvaiheessa, ja kierrätettävyydellä tulee olemaan jatkossa aiempaa suurempi merkitys myös Marimekon suunnittelussa. Haluamme olla tekstiilijätteen suhteen yhtä lailla osa ratkaisua kuin ongelmaa ja työskennellä kohti suljettua elinkaarta tuotteidemme osalta. Meillä on jo nyt tarjota asiakkaillemme ompelu- ja korjauspalvelua, ja jatkossa on tärkeää miettiä, miten tuotteidemme elinkaarta voidaan pidentää entisestään ja mitä tehdä niille tuotteille, jotka ovat tulleet käyttöikänsä päähän. Tehtävä on haastava, ja tuotteiden täysin suljetun kierron suhteen on vielä paljon työtä edessä, mutta seuraamme alan kehitystä aktiivisesti. Tärkeintä on kuitenkin se, että tuote itsessään on kestävä ja tarkoituksenmukainen ja tuo käyttäjälleen iloa pitkään. Sitä on Marimekon kestävä suunnittelu.

Vastuullinen hankinta

Suurin osa Marimekon tuotteista valmistetaan Euroopassa ja noin kolmannes Euroopan ulkopuolella. Osaavan ja monipuolisen hankintaketjun avulla voimme tarjota asiakkaillemme laajan ja laadukkaan tuotevalikoiman. Riippumatta siitä, missä tuotteet valmistetaan, olemme aina tarkkoja valmistusolosuhteista. Hankintaa ohjaavat Marimekon vastuullisen hankinnan periaatteet ja toimintaohjeet toimittajille. Kuulumme myös eurooppalaiseen Business Social Compliance Initiative (BSCI) -aloitteeseen, jonka tavoitteena on edistää työolojen valvontaa ja kehittää työolosuhteita globaaleissa hankintaketjuissa.

PITKÄAIKAISET KUMPPANIT TUKEVAT KILPAILUKYKYÄ

Hyvät ja osaavat tavarantoimittajat ovat avainasemassa Marimekon kilpailukyvyssä. 30 suurinta toimittajaa valmistaa 80 prosenttia alihankintana tehtävistä tuotteista. Useat käyttämistämme alihankkijoista ovat pitkäaikaisia kumppaneita.

Vuosittain aloitamme yhteistyön myös joidenkin uusien toimittajien kanssa esimerkiksi silloin, kun mallistoon tulee täysin uudenlaisia tuotteita. Uutta toimittajaa valitessamme teemme kokonaisvaltaisen arvion, jossa huomioidaan muun muassa toimittajan osaaminen ja laatu, tuotantokapasiteetti, toimitusajat sekä valmistuskustannukset. Huomioitavia vastuullisuusnäkökohtia ovat esimerkiksi työolosuhteet, työturvallisuuskäytännöt ja mahdolliset sosiaalisen tai ympäristövastuun sertifikaatit sekä auditoinnit. Marimekon ostajille on laadittu toimintaohje vastuullisuusnäkökohtien arvioimiseksi uusia toimittajia valittaessa. Kartoittaessaan uusia toimittajia EU:n ulkopuolisissa maissa Marimekko suosii SA8000-sertifioituja tai BSCI-auditointien piirissä olevia toimittajia. Tapauskohtaisesti toimittajiksi voidaan hyväksyä myös muiden sosiaalisen vastuun auditointien piirissä olevia yrityksiä.

Tavarantoimittajien kanssa solmittavat ostosopimukset sitovat toimittajan Kansainvälisen työjärjestön ILO:n yleissopimusten ja Marimekon toimittajien toimintaohjeen noudattamiseen. Toimintaohjeen noudattamista valvotaan omien tehdasvierailujen yhteydessä ja muualla kuin Euroopassa myös ulkopuolisten tehdastarkastuksiin erikoistuneiden riippumattomien tarkastajien välityksellä.

TOIMITTAJA-ARVIOINNIT YHTEISTYÖN TUKENA

Vastuullisuus on perinteisesti ollut yksi toimittajiltamme edellytettävistä asioista. Olemme laatineet hankinnan tueksi toimittajien arviointityökalun, jossa vastuullisuusnäkökohdat muodostavat laadun sekä palvelu- ja hintatason lisäksi säännöllisesti arvioitavan osa-alueen.

Toimittajien vastuullisuuden arvioinnissa kiinnitämme huomiota esimerkiksi sosiaalisen vastuun auditointien tuloksiin, ympäristövastuun tavoitteisiin, toimittajan oman hankintaketjun hallintaan sekä toimittajan proaktiivisuuteen vastuullisuusasioissa. Lisäksi huomioimme mahdolliset tarjolla olevat ekologisemmat materiaalivaihtoehdot. Säännölliset arvioinnit auttavat meitä kehityskohtien tunnistamisessa ja toimenpiteiden suunnittelussa.

Toimittajien arvioinnin lisäksi Marimekon omilla ostokäytännöillä on vastuullisen hankinnan näkökulmasta olennainen rooli. Meidän täytyy pitää huolta siitä, että oma ostotoimintamme on taloudellisesti kestävää myös alihankkijan näkökulmasta ja mahdollistaa vastuullisen toiminnan. Meidän on huolehdittava esimerkiksi siitä, että edellyttämämme toimitusajat ja tilausmuutokset mahdollistavat tuotannon kohtuullisessa ajassa ja kohtuullisella työmäärällä. Tekstiili- ja vaateteollisuudessa työn sesonkiluonteisuus on tyypillistä, mutta meille on silti tärkeää, ettemme kuormita toimittajiamme suhteettoman paljon. Vuonna 2015 tavoitteenamme on kiinnittää entistä enemmän huomiota siihen, että pysymme asetetuissa aikatauluissa ja että aikataulut ovat kohtuullisia myös tavarantoimittajien kannalta.

UUSITTU TOIMINTAOHJEISTO TAVARANTOIMITTAJILLE

Marimekko on ollut eurooppalaisen Business Social Compliance Initiativen (BSCI) jäsen vuodesta 2011. BSCI tarjoaa meille työkaluja Euroopan ulkopuolisten tavarantoimittajien työolosuhteiden valvontaan ja kehittämiseen. Jäseniä järjestöllä on jo yli 1 500, ja tehdastarkastuksia tehdään vuosittain yli 9 000. Vuoden 2014 alussa astui voimaan BSCI:n uudistettu toimintaohjeisto tavarantoimittajille. Uusina elementteinä ohjeistossa ovat esimerkiksi epävakaiden työsuhteiden kielto ja eettiset liiketoimintaperiaatteet.

BSCI:n jäsenenä Marimekko on sitoutunut EU:n ulkopuolisten, BSCI:n

VUONNA 2014...

...myydyistä tuotteista 72 % valmistettu EU-alueella.

...30 sopimusvalmistajaa teki 80 % tuotteista.

Herttoniemen kangaspainon pohjakankaita hankitaan Saksasta, Perusta, Turkista ja Baltian maista.

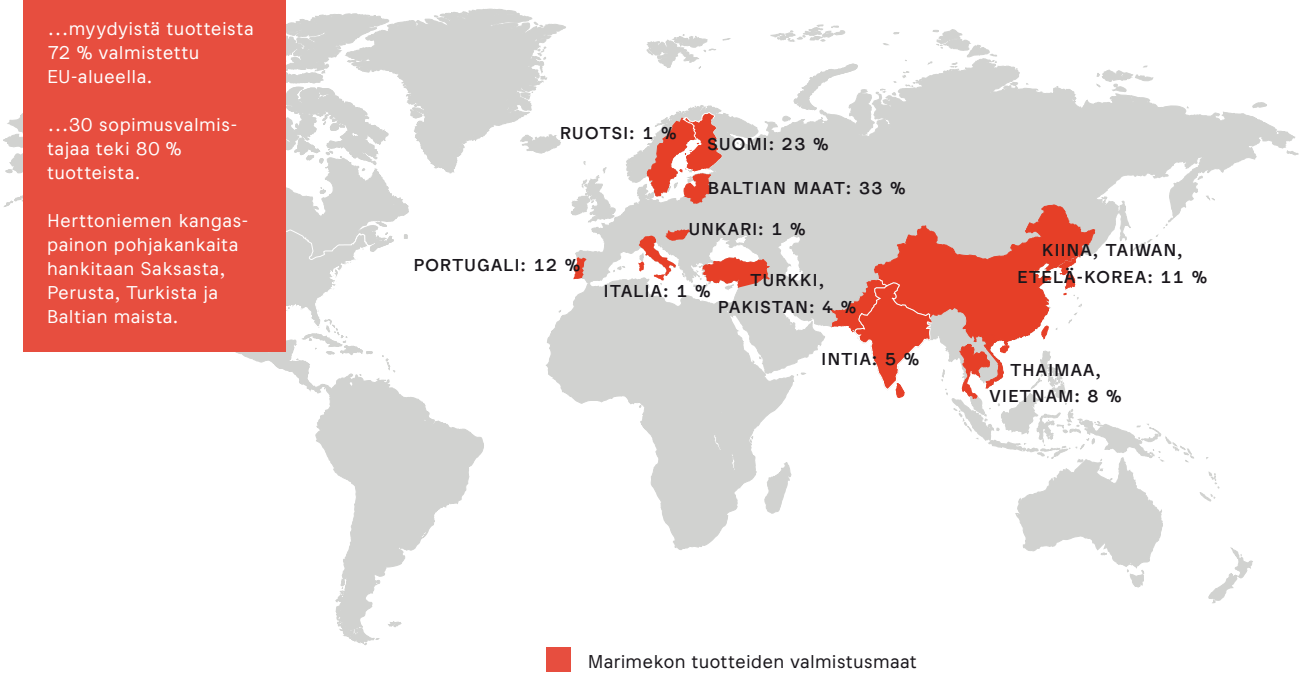

määrittelemissä riskimaissa toimivien tavarantoimittajien sosiaalisen vastuun auditointeihin eli tehdastarkastuksiin. Marimekon hankintamaista esimerkiksi Kiina, Thaimaa ja Intia on määritelty BSCI:n riskimaiksi, joissa paikallisten viranomaisten valvonta koetaan riittämättömäksi lainmukaisen toiminnan varmistamisessa. Auditointien tulokset ovat BSCI:n tietokannassa kaikkien jäsenten saatavilla, joten yhteiset auditoinnit luovat synergiaetuja jäsenten kesken ja säästävät tavarantoimittajia päällekkäisiltä auditoinneilta. Auditointien lisäksi BSCI organisoi maa- ja kehitysaluekohtaisia koulutuksia tehtaille. Vuonna 2014 BSCI jatkoi muun muassa paloturvallisuutta, työaikoja, palkkausta ja työturvallisuutta koskevien koulutusten järjestämistä. Uudistettuun toimintaohjeistoon liittyvää koulutusta annettiin sekä BSCI:n jäsenille että tavarantoimittajille. Myös ne Marimekon ostajat, joiden vastuulla on hankintaa BSCI:n määrittelemistä riskimaista, saivat vuoden aikana koulutusta uuteen ohjeistoon liittyen.

Vuonna 2014 Marimekon EU:n ulkopuolisista tuoteostoista 72 prosenttia oli BSCI-auditointien piirissä ja yhteensä 83 prosenttia BSCI-auditointien ja

VASTUULLISEN HANKINNAN AVAINLUVUT

	2014	2013	2012
Valmistus EU-alueella, % myynnistä	72	77	79
ISO 14001 -sertifioituja tavarantoimittajia	16	17	18
SA 8000 -sertifioituja tavarantoimittajia	3	4	4
BSCI-auditoituja tavarantoimittajia[1]	25	22	13
BSCI-auditointen piirissä olevat EU:n ulkopuoliset ostot, %	72	60	29
BSCI-auditoinnin hyväksytysti			
läpäisseiden tehtaiden osuus[2], %	87	72	92
Lapsityövoiman käyttöön liittyvät			
toimintaohjeiden rikkomukset, kpl	0	0	0

[1] Marimekko liittyi BSCI-aloitteeseen marraskuussa 2011.
[2] Auditointitulos ”hyvä” tai ”parannettavaa”.

muiden vastaavien sosiaalisen vastuun auditointien piirissä. Olemme asettaneet tavoitteeksi, että vuoden 2015 loppuun mennessä 90 prosenttia EU:n ulkopuolisista ostoista on BSCI-auditointien piirissä. Tavoitteesta on saavutettu 80 prosenttia.

BSCI:n valtuuttamat tarkastajat tekevät BSCI-auditoinnit, ja niissä selvitetään, noudattaako tarkastuksen kohteena oleva yritys BSCI:n toimintaperiaatteita. Huomiota kiinnitetään muun muassa työntekijöiden järjestäytymisvapauteen, työaikoihin, palkkaukseen ja työturvallisuuteen. Auditoinneissa haastatellaan sekä tehtaan johtoa että työntekijöitä ja lisäksi käydään läpi riittävä otos dokumentteja esimerkiksi työaikojen ja palkkauksen todentamiseksi.

Vuoden 2014 lopussa Marimekon BSCI-auditoiduista toimittajista 87 prosenttia on läpäissyt auditoinnin. Edellisvuonna vastaava osuus oli 72 prosenttia. Vuoden 2014 osuutta nostivat esimerkiksi Marimekon thaimaalaisten lasi- ja keramiikkatoimittajien seuranta-auditointien hyvät tulokset. Toimittajat tarttuivat aktiivisesti edellisvuonna tehdyissä auditoinneissa tunnistettuihin kehityskohtiin ja suorittivat sovitusti korjaavat toimenpiteet ennen seuranta-auditointia. Yleisimmät auditoinneissa havaitut puutteet koskevat työaika- ja turvallisuuskäytäntöjä. Osa kehityskohteista, kuten tarvittavien poistumistiekylttien asentaminen, on suhteellisen helppo ja nopea toteuttaa. Osa kehitystyöstä taas vaatii pitkäjänteistä työnantajan ja työntekijöiden yhteistyötä. Esimerkiksi työturvallisuuskulttuurin rakentamisessa henkilökohtaiset tavat ja tottumukset muuttuvat joskus hitaasti.

Jos toimittaja ei läpäise auditointia, puutteet käydään yksityiskohtaisesti läpi ja toimittajalle laaditaan korjaavien toimenpiteiden suunnitelma ja aikataulu. Pyydämme toimittajalta tietoa korjaavien toimenpiteiden etenemisestä sitä mukaa kuin korjaustoimia tehdään. Lopuksi suoritetaan seuranta-auditointi.

Marimekon toimittajien BSCI-auditoinneissa ei ole havaittu viitteitä lapsi- tai pakkotyövoimasta, työntekijöiden järjestäytymisoikeuden rajoittamisesta tai lain mukaista minimipalkkaa alemmasta palkkauksesta.

Toimittaja-auditoinnit ovat vain yksi työkalu reilujen työolojen varmistamiseksi. Yksittäinen auditointi on tietyllä hetkellä tehty tilannekatsaus, eivätkä auditoinnit yksin riitä parantamaan työoloja. Pysyvimpiä tuloksia saadaan aikaan pitkäjänteisellä koulutuksella, tietoisuuden kasvattamisella sekä yhteistyöllä tavarantoimittajan, paikallisten viranomaisten, ammattiliittojen ja muiden sidosryhmien kanssa. Auditoinnit lisäävät tietoisuutta ja auttavat tunnistamaan esimerkiksi toimittajakohtaisia koulutustarpeita.

ENSIMMÄISET ASKELEET KOHTI PAREMPAA PUUVILLAA

Puuvilla on Marimekon ylivoimaisesti käytetyin materiaali ja globaalisti merkittävä luonnonkuitu, joka tarjoaa toimeentulon lukuisille pienviljelijöille kehittyvissä maissa. Noin 80 prosenttia Marimekon tekstiilituotteista on valmistettu puuvillasta tai puuvillasekoitteista.

Puuvillan tuotantoon liittyy kestävän kehityksen näkökulmasta monia haasteita – maankäyttö, kasteluun ja suojeluaineiden käyttöön liittyvä ympäristökuormitus, riskit lapsi- ja pakkotyövoiman käytöstä viljelmillä ja pienviljelijöiden työstään saaman korvauksen riittävyys. Haasteisiin voidaan vastata monin keinoin: tarjoamalla koulutusta, lisäämällä tieteellistä tutkimusta ja vaikuttamalla markkinoiden kysyntään. Eri toimenpitein voidaan saavuttaa parempia satoja, kustannussäästöjä ja sitä kautta korkeampia tuottoja sekä tietysti pienempi ympäristökuormitus.

Marimekon tuotteisiin puuvillaa hankitaan ympäri maailmaa: Yhdysvalloista, Afrikasta, Aasiasta ja Etelä-Amerikasta. Olemme sitoutuneet puuvillan jäljitettävyyden parantamiseen. Tehtävä on haastava, sillä emme itse toimi suoraan puuvillan viljelijöiden kanssa. Jäljitettävyyden parantaminen on pitkäjänteistä työtä, jota teemme yhdessä alan muiden toimijoiden kanssa. Marimekko on ollut ensimmäisenä suomalaisyrityksenä kansainvälisen Better Cotton Initiativen (BCI) jäsen vuodesta 2013 lähtien. BCI:n tavoitteena on tehdä globaalista puuvillantuotannosta

BSCI:N TOIMINTAPERIAATTEET

- Järjestäytymis- ja neuvotteluoikeus
- Syrjintäkielto
- Oikeudenmukainen korvaus
- Kohtuulliset työajat
- Työterveys ja -turvallisuus
- Lapsityön kielto
- Nuorten työntekijöiden erityinen suojelu
- Epävakaiden työsuhteiden kielto
- Pakkotyön kielto
- Ympäristönsuojelu
- Eettinen liiketoiminta

BSCI:n toimintaperiaatteet perustuvat kansainvälisiin sopimuksiin, joita ovat muun muassa YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus, liiketoimintaa ohjaavat lapsenoikeusperiaatteet, yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat ohjaavat periaatteet, OECD:n toimintaohje, YK:n Global Compact -aloite ja Kansainvälisen työjärjestön ILO:n työympäristön ja toimitusketjun kehittämistä koskevat yleissopimukset ja suositukset.

BSCI-auditointien havaintojen jakautuminen

Työterveys	39 %
Palkat	25 %
Työajat	18 %
Dokumentaatio	11 %
Työolosuhteet	7 %

Puhtaat vaatteet -kampanja ja ihmisoikeudet vaateyritysten hankintaketjuissa

Ihmisoikeudet vaateteollisuudessa oli teemana paljon esillä vuonna 2014. Marimekko on tehnyt aktiivisesti työtä yhdessä tavarantoimittajiensa kanssa tavoitteenaan julkaista toimittajia koskevia tietoja aiempaa tuntuvasti laajemmin. Tavoitteeseen päästiin huhtikuussa 2015, kun lista Marimekon tärkeimmistä tavarantoimittajista julkaistiin Marimekon verkkosivuilla. Olemme ylpeitä osaavasta ja monipuolisesta toimittajaverkostostamme, josta varmasti ovat kiinnostuneita myös kilpailijamme. Kilpailullisesta riskistä huolimatta meistä on tärkeää olla mahdollisimman avoimia valmistuspaikkojen suhteen, ja haluamme vastata sidosryhmiemme odotuksiin yritystoiminnan läpinäkyvyydestä.

Huhtikuussa 2014 vietettiin ensimmäisen kerran kansainvälistä Vaatevallankumous-päivää. Tavoitteena oli herätellä sekä kuluttajia että yrityksiä miettimään sitä, kuka vaatteemme tekee ja missä olosuhteissa. Asia on Marimekolle hyvin tärkeä, joten osoitimme tukemme kampanjalle.

Myös kansainvälinen Puhtaat vaatteet -kampanja kiinnitti huomiota vaateteollisuuden työoloihin. Suomessa kampanjaa edustava Eettisen kaupan puolesta ry teki selvityksen ihmisoikeuksien toteutumisesta suomalaisten vaateyritysten tuotantoketjuissa. Osallistuimme tutkimukseen ja joulukuussa 2014 järjestettyyn keskustelutilaisuuteen yhdessä muiden selvityksessä mukana olleiden yritysten kanssa. Keskustelimme muun muassa elämiseen riittävästä palkasta sekä kansainvälisten sopimusten ja kansallisen minimipalkkalainsäädännön merkityksestä palkkatason nostossa riittävälle tasolle. Selvityksessä Marimekko sai kiitosta siitä, että vierailemme itse meille tuotteita valmistavissa tehtaissa ja että valtaosa tuotteistamme valmistetaan Euroopassa. Kritiikkiä saimme siitä, että elämiseen riittävään palkkaan sitoutumisen sijaan edellytämme tavarantoimittajilta BSCI-toimintaperiaatteiden mukaisesti vähintään lakisääteisen minimipalkan tai työehtosopimuksessa määritellyn palkan maksamista työntekijöille. Mielestämme elämiseen riittävä palkkaus on ehdottoman tärkeä tavoite, ja siihen tulisi pyrkiä myös lakisääteisen minimipalkkauksen osalta kaikissa maissa.

Elämiseen riittävän palkan aukoton määrittely on kuitenkin erittäin vaikeaa. Lasketut palkkatasot eivät sinänsä kerro yksittäisen työntekijän tilanteesta, joka voi vaihdella merkittävästi esimerkiksi asumisolosuhteiden ja perheen koon mukaan. Brändiyritykset, kuten Marimekko, eivät maksa suoraan alihankkijatehtaiden työntekijöille palkkaa, joten keskustelu käydään tehtaan johdon kanssa. Toivomme, että päästään tilanteeseen, jossa henkilöstö ja johto neuvottelevat palkat yhteistoiminnassa. Tähän on kuitenkin vielä matkaa.

Aloitimme vuonna 2014 tarkemmat palkkakeskustelut valittujen riskimaatoimittajien kanssa. Teetimme myös selvityksen toimittajakohtaisista minimi- ja keskiarvopalkoista sekä käytännöistä ja mahdollisuuksista palkan korottamiseen (esimerkiksi työntekijän oman suoriutumisen, tehokkuuden, tehtäväkierron tai kokemuksen perusteella). Jatkamme palkkaselvitysten tekemistä vuonna 2015 ja pidämme työntekijöiden saaman korvauksen ja sen riittävyyden mukana keskusteluissa toimittajien kanssa.

Palkkataso, kuten moni muukin yritysvastuuaihe, on kysymys, jossa vaateyritykset saavat joukolla enemmän aikaan. Siksi meille on tärkeää, että BSCI on palkka-asioissa aktiivinen ja järjestöllä on Suomessa tehokas maaryhmä. BSCI on esimerkiksi mukana Kansainvälisen työjärjestön ILO:n Fair Wages Network -verkostossa. Tavoitteena on kehittää työntekijöiden palkkausta ja työolosuhteita kokonaisvaltaisesti yhdessä sidosryhmien kanssa.

kestävämpää ja vastuullisempaa kouluttamalla puuvillan viljelijöitä ja luomalla kysyntää paremmalle puuvillalle läpi hankintaketjun.

BCI:n jäsenyyden myötä myös meillä on mahdollisuus luoda suora kontakti BCI-järjestelmän kouluttamiin puuvillan viljelijöihin. Alkuvuodesta 2015 solmimme yhteistyösopimuksen kansainvälisen kansalaisjärjestön Solidaridadin kanssa tukeaksemme erityisesti naisille suunnattua koulutusohjelmaa Senegalissa. Projekti alkoi maaliskuussa, ja tarkoituksena on koulutusten avulla tavoittaa kaiken kaikkiaan 9 000 viljelijää, joista 1 800 on naisia. Koulutuksessa keskitytään kasvattamaan tietoisuutta muun muassa paremmista työolosuhteista ja lapsityön riskeistä. Valitsimme Senegalin viljelijätukemme kohteeksi osittain myös ympäristönäkökohtien vuoksi – Cotton Made in Africa -järjestön teettämän riippumattoman tutkimuksen mukaan afrikkalaisen puuvillan ympäristöjalanjälki on merkittävästi pienempi kuin monissa muissa maissa kasvatetun. Suurin syy afrikkalaisen puuvillan parempaan ympäristöjalanjälkeen piilee viljelyalueiden otollisissa sääolosuhteissa – puuvillan kastelu hoituu kasvukaudella sadevedellä keinokastelun sijaan. Lisäksi valtaosa afrikkalaisista puuvillantuottajista on pienviljelijöitä, joten pelloilla ei juurikaan käytetä energiaa kuluttavia koneita.

Toistaiseksi emme ole halunneet rajoittaa sitä, mistä toimittajamme käyttämänsä puuvillan hankkivat lukuun ottamatta uzbekistanilaista puuvillaa, jota emme hyväksy tuotteissamme. Uzbekistanilaiseen puuvillaan liittyy ihmisoikeusrikkomusten, kuten pakkotyövoiman, riski. Liityimme uzbekistanilaista puuvillaa boikotoivaan Cotton Pledge -aloitteeseen vuonna 2012 yhdessä lukuisten muiden brändien kanssa, ja kansainvälisen painostuksen ansiosta lapsityövoiman käyttö uzbekistanilaisen puuvillan sadonkorjuussa on saatu Kansainvälisen työjärjestön ILO:n tarkkailijoiden mukaan lähes lopetettua. Pakkotyövoiman käytön suhteen tilanne ei sen sijaan ole vielä merkittävästi parantunut, joten Cotton Pledge jatkaa vaikutustyötään siltä osin.

TUOTETURVALLISUUS JA LAADUNVALVONTA

Marimekon on voitava taata tuotteidensa laatu ja käyttöturvallisuus kaikissa olosuhteissa. Siksi sekä oma laatutiimimme että ulkopuoliset testauslaboratoriot ja Marimekon tavarantoimittajat valvovat laatua jatkuvasti. Marimekolla on oma tekstiililaboratorio Helsingin Herttoniemessä. Laboratoriossa testataan kansainvälisten standardien mukaisesti mallistojen tekstiilimateriaaleja. Testejä tehdään muun muassa kutistuvuuden, värinkeston ja kulutuksen suhteen. Ulkopuolisia testauspalveluita käytetään tarpeen mukaan esimerkiksi kuivapesun, valonkeston, paloherkkyyden tai kemikaalipitoisuuksien testaamiseen. Tuotteille tehdään aina myös käyttötestejä. Käyttömukavuus, materiaalien kestävyys, värinkesto ja istuvuus testataan koehenkilöiden avulla ja saadun palautteen pohjalta tehdään tarvittavat muutokset tuotteen laadun kehittämiseksi edelleen.

Marimekon laatutiimi tukee myös asiakaspalveluamme tuotteiden laatuun ja turvallisuuteen liittyviin kysymyksiin ja palautteisiin vastaamisessa. Laatumanuaalit ohjaavat alihankintana valmistettavien tuotteiden laadunvarmistusta ja asettavat toimittajille laatuvaatimukset. Lisäksi kaikilta tavarantoimittajilta edellytetään sopimusvelvoittein Euroopan kemikaalilainsäädännön REACH:n ja muiden Marimekon markkinoilla sovellettavien säännösten noudattamista. Toimittajat saavat Marimekolta listauksen tuotannossa kielletyistä ja rajoitetuista aineista.

Vuonna 2014 päivitimme hankinnan käytössä olevan laatumanuaalin osana laadunvalvonnan laajempaa kehittämistyötä. Otimme myös käyttöön uuden reklamaatioiden raportointijärjestelmän, jolla pystymme tehostamaan tiedonkulkua myymälöiden sekä laatu- ja hankintatiimien välillä. Uusi järjestelmä tukee merkittävästi laadunvalvontaprosessiamme ja auttaa myös toimittajien kanssa kommunikoinnissa.

Osallistuimme myös aktiivisesti Suomessa alan standardointityöhön eri työryhmissä. Marimekon laatupäällikkö edistää alan yhtenäisiä toimintatapoja esimerkiksi lastenvaatteiden ja lasten nukkumaympäristön turvallisuusseurantaryhmässä. Yhteistyö toimialan toimijoiden kesken on tärkeää, jotta voimme jakaa tietoja ja näkemyksiä ja vaikuttaa yhdessä alan tulevaisuuteen.

IHMISOIKEUDET HANKINTAKETJUSSA

Olemme sitoutuneet kunnioittamaan ihmisoikeuksia kaikessa toiminnassamme. Samalla tiedostamme, että toimimme myös alueilla, joilla arvot, käytännöt ja olosuhteet ihmisoikeuksien toteutumisen suhteen vaihtelevat. Lähestymistapamme ihmisoikeuksiin perustuu YK:n yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskeviin periaatteisiin, joiden mukaan valtioilla on velvollisuus suojella ihmisoikeuksia ja yrityksillä velvollisuus kunnioittaa ihmisoikeuksia sekä välttää ihmisoikeusloukkauksia kaikessa toiminnassaan.

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen sisältyy Marimekon tavarantoimittajien toimintaohjeisiin. Toimintaohjeet sisältävät periaatteet esimerkiksi lapsi- ja pakkotyövoimaa vastaan sekä työntekijöiden järjestäytymisoikeuden ja tasaarvoisen kohtelun puolesta. Ihmisoikeuksien toteutumista hankintaketjussa valvomme sekä itse että riippumattoman kolmannen osapuolen tekemien BSCI-auditointien avulla. Tiedostamme myös, että ihmisoikeusloukkausten riskit hankintaketjussamme ulottuvat tavarantoimittajistamme aina raaka-aineiden tuotantoon saakka. Arvioimme ihmisoikeusriskejä arvoketjussamme muun muassa hankittavan tuotteen tai materiaalin, alkuperämaan ja tuotantoprosessin näkökulmasta.

Vuonna 2014 jatkoimme ihmisoikeusriskien arviointimallin kehittämistä. Olemme luokitelleet omat toimittajamme ja päämateriaalit sen mukaan, kuinka suuria ihmisoikeusrikkomusten riskejä kunkin toimittajan toimintamaahan, tuotantoprosesseihin tai raaka-aineisiin liittyy. Toimenpiteitä tunnistettuihin riskeihin vastaamiseksi ovat esimerkiksi huolellisuusperiaatteen mukainen perusteellinen toimittaja-arviointi ennen yhteistyön aloittamista sekä toimittaja-auditoinnit, joilla valvotaan asetettujen vaatimusten noudattamista. Olemme tunnistaneet

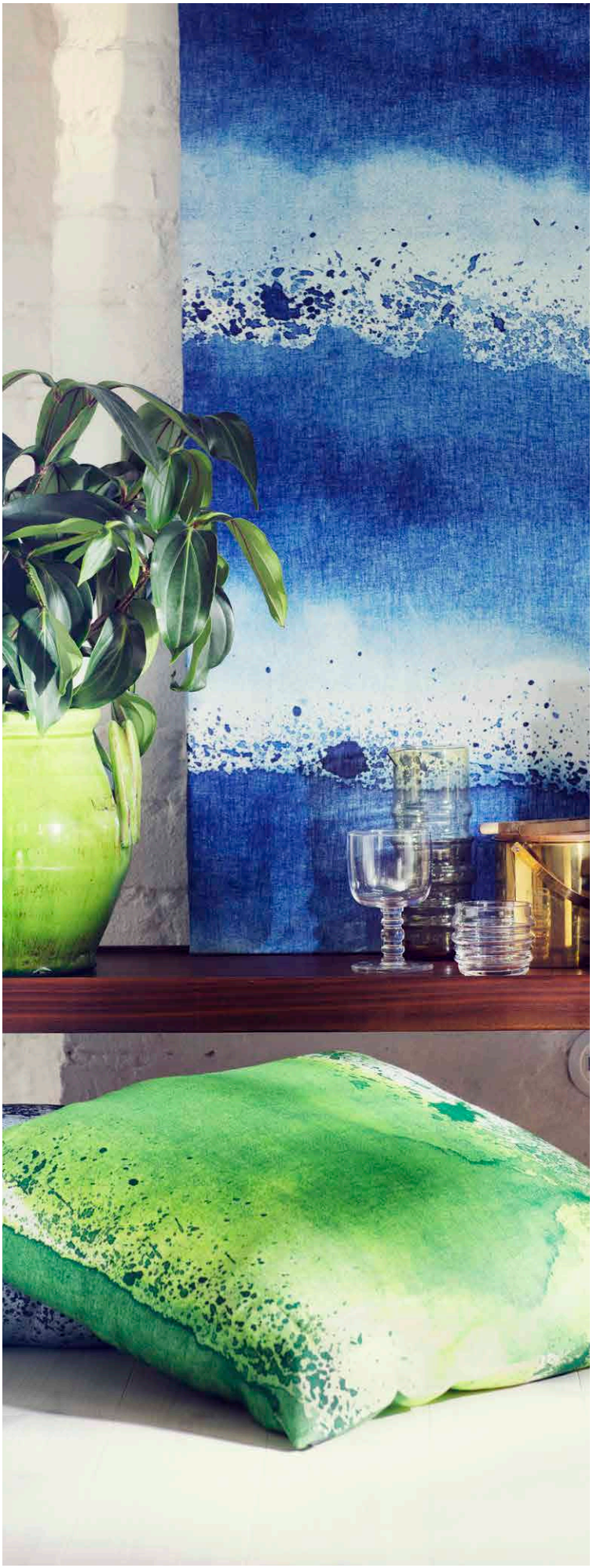

Better Cotton Initiative – tulokset kertovat kehityksestä

Better Cotton Initiative (BCI) sai alkunsa vuonna 2005. Aloitteen taustalla oli halu löytää puuvillan viljelyyn kestävämpiä ratkaisuja ympäristön, viljelijöiden ja puuvillasektorin tulevaisuuden kannalta. Ensimmäiset BCI:n tuotantokriteerien mukaan viljellyt puuvillasadot korjattiin Brasiliassa, Intiassa, Malissa ja Pakistanissa vuosina 2010–2011. Vuoden 2013 satokaudella mukana olivat myös Kiina, Tadžikistan, Turkki ja Mosambik. BCI-puuvillan tuotanto on kasvanut vauhdilla vuodesta 2010 lähtien, ja vuonna 2014 tuotannon arvioidaan vastanneen jo kahdeksaa prosenttia globaalista puuvillan tuotannosta. Tavoitteena on, että vuoteen 2020 mennessä osuus on 30 prosenttia.

Marimekko liittyi BCI-aloitteeseen vuonna 2013 ensimmäisenä suomalaisyrityksenä. Marimekon vuosittain käyttämän puuvillan osuus on vain pieni murto-osa BCI-puuvillan globaalista tuotannosta, mutta koemme silti tärkeäksi olla mukana valtavan teollisuudenalan muutoksessa kohti kestävämpää tulevaisuutta. Marimekolle BCI:n jäsenyys on askel kohti asettamaamme tavoitetta kasvattaa ekologisempien materiaalien osuutta mallistoissamme ja parantaa hankintaketjumme läpinäkyvyyttä. Toistaiseksi BCI-puuvillaa on hankittu joihinkin kodintuotteisiin. Vuoden 2015 aikana määrittelemme tarkemman tavoitteen BCI-puuvillan hankinnalle aina vuoteen 2020 saakka.

BCI:n toiminta perustuu viljelijöiden kouluttamiseen parempiin ja tehokkaampiin viljelymenetelmiin sekä terveellisempiin työolosuhteisiin. BCI-puuvillan viljelijät saavat parempaa tuottoa sadolleen ja taloudellista turvaa päästessään myymään satonsa globaaleille markkinoille. Samalla heidän työolosuhteensa paranevat.

Vuoden 2014 loppuun mennessä BCI oli vaikuttanut jos lähes 1,2 miljoonan puuvillanviljelijän elämään eri maissa. Aloitteen tulokset ovat vakuuttavia: esimerkiksi Intiassa viljelijät lisäsivät luonnonmukaisten torjunta-aineiden käyttöä 22 prosenttia ja samalla paransivat maaperän laatua. Pakistanissa viljelijät käyttivät 24 prosenttia vähemmän suojeluaineita, ja samalla heidän saamansa tuotto kasvoi. Malissa pienviljelijät kasvattivat satojensa tuottoa kahdeksan prosenttia vertailuryhmään verrattuna.

Better Cotton Initiativella on kunnianhimoinen laajentumisstrategia tuleviksi vuosiksi: tavoitteena on lisensoida viisi miljoonaa puuvillanviljelijää vuoteen 2020 mennessä.

Lue lisää BCI:stä osoitteessa bettercotton.org.

suurimmiksi ihmisoikeusloukkausten riskeiksi omassa arvoketjussamme lapsi- ja pakkotyövoiman käytön puuvillan tuotannossa sekä tuotannon työolot läpi hankintaketjun, kuten kohtuuttomat työajat, perustarpeisiin riittämättömän palkkauksen ja terveydelle haitalliset työmenetelmät. Riskit kohdistuvat ensisijaisesti epäsuoriin tavarantoimittajiin ja suurimman riskin maihin.

Vuonna 2015 tavoitteenamme on ulottaa hankintaketjumme yksityiskohtaisempi tarkastelu entistä pidemmälle myös epäsuoriin tavarantoimittajiimme.

Marimekko ei hyväksy lapsityövoiman käyttöä. Tiedostamme, että esimerkiksi tietyillä puuvillan viljelyalueilla lapsityövoiman käyttöä esiintyy edelleen. Tästä syystä liityimme vuonna 2012 Responsible Sourcing Networkin Cotton Pledge -aloitteeseen emmekä hyväksy uzbekistanilaisen puuvillan käyttöä tuotteissamme. Varmistuminen siitä, että ihmisoikeuksia kunnioitetaan läpi arvoketjumme, on haastavaa, mutta teemme määrätietoisesti ja pitkäjänteisesti työtä esimerkiksi puuvillan jäljitettävyyden edistämiseksi yhdessä toimittajiemme kanssa. Teemme yhteistyötä myös toimialan muiden toimijoiden kanssa Business Social Compliance Initiativen ja Better Cotton Initiativen kautta.

TUOTANNON YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET HANKINTAKETJUSSA

Marimekko huolehtii oman tuotantonsa energia-, vesi- ja materiaalitehokkuudesta sekä jätteiden kierrätyksestä ja hyötykäytöstä. Ilmastonmuutoksen kannalta on lisäksi tärkeää, että ympäristövaikutuksia pienennetään myös hankintaketjussa. Hankintaketjumme ympäristövaikutukset ovat suuremmat kuin oman tuotantomme. Marimekko on usein vain yksi tavarantoimittajan monista asiakkaista. Näin ollen tavarantoimittajien vaikutukset ovat osa useiden asiakasyritysten hankintaketjua.

Esimerkiksi ompelimojen merkittävimmät vaikutukset ovat energiankulutus ja leikkuujätteet. Kankaita ja neuloksia valmistavissa tehtaissa taas vedenkulutus ja kemikaalien käyttö muodostavat suurimmat ympäristövaikutukset, ja jätevesien asianmukainen käsittely on erityisen tärkeää ympäristövaikutusten vähentämisen kannalta.

Edellytämme tavarantoimittajiltamme paikallisen ympäristölainsäädännön noudattamista, asianmukaisia ympäristölupia sekä lain ja säännösten mukaan järjestettyä jätehuoltoa. Lainmukaisuuden noudattamista valvotaan esimerkiksi BSCI-auditointien yhteydessä. Auditoinneissa tarkistetaan ympäristölupien voimassaolo, kemikaalien asianmukainen merkintä ja käsittely sekä jätehuollon asianmukaisuus. Uusia toimittajaehdokkaita arvioitaessa huomiota kiinnitetään myös siihen, onko toimittaja asettanut esimerkiksi energiankulutuksen vähentämiselle tavoitteita ja onko käytössä uusiutuvia energiamuotoja.

Lain vaatimuksia parempi ympäristön huomioiminen on myös taloudellisesti kannattavaa muun muassa energiatehokkuuden näkökulmasta. Useat tavarantoimittajistamme ovatkin siirtyneet esimerkiksi energiatehokkaamman valaistuksen käyttöön. Kangaspainomme merkittävimmällä pohjakankaan toimittajalla on käytössä ISO 50001 -sertifioitu energiatehokkuuden hallintajärjestelmä. Tehtaan käyttämästä energiasta 36 prosenttia tuotetaan uusiutuvilla energiamuodoilla, kuten vesi- ja aurinkovoimalla, ja tehtaalla on oma lämmön talteenottojärjestelmä ja kattilalaitos, jossa poltetaan raakapuuvillan prosessoinnin prosessijätteenä syntyvä puuroska pelleteiksi puristettuna. Lähes kaikki tehtaan prosesseissa syntyvä tekstiilijäte myydään paikallisen teollisuuden raaka-aineeksi.

Vuoden 2015 aikana kartoitamme hankintaketjumme ympäristövastuun käytäntöjä entistä kattavammin erillisen rajatulle toimittajakunnalle suunnatun ympäristökyselyn avulla. Näin saamme paremman käsityksen ympäristöasioihin liittyvistä haasteista sekä tavarantoimittajien toimenpiteistä haasteisiin vastaamiseksi.

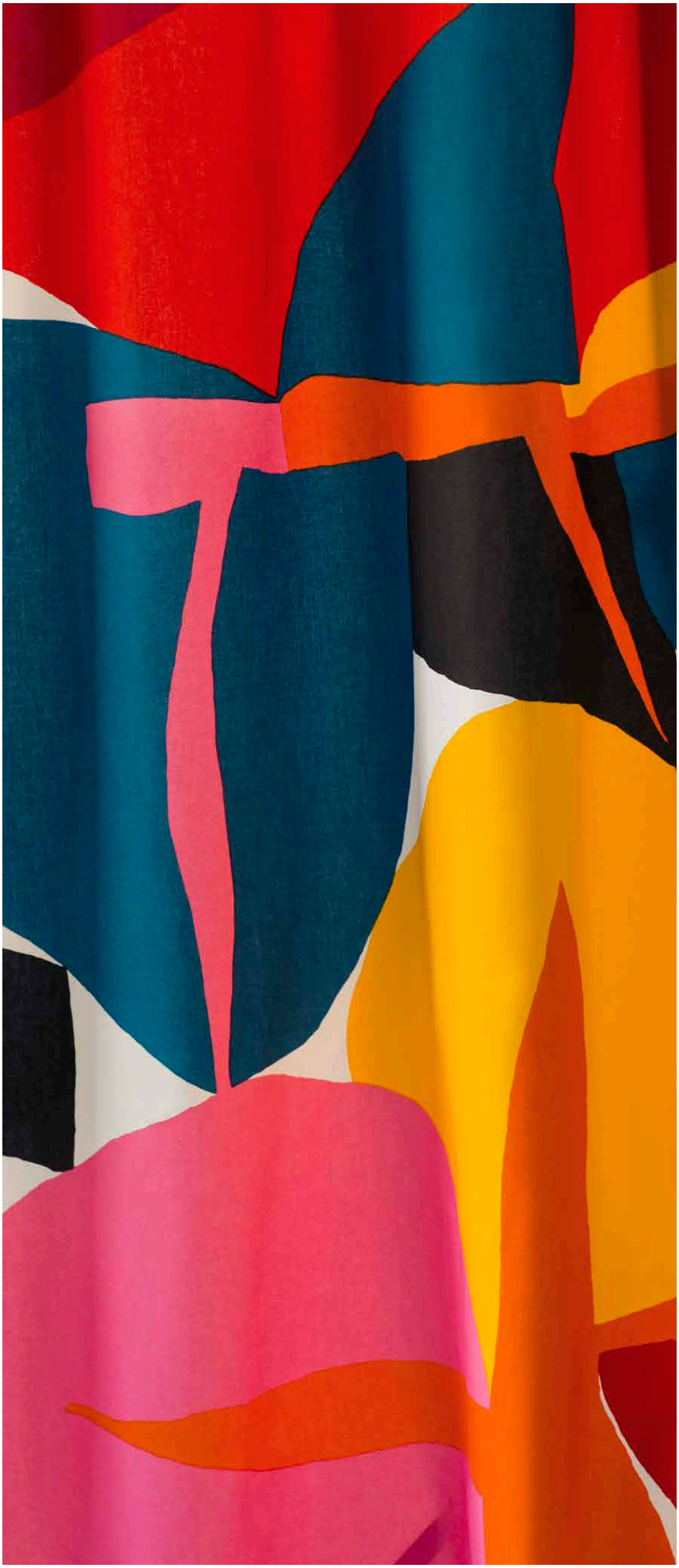

Digipainamisella voidaan vähentää ympäristö-vaikutuksia

Merkittävä osuus tekstiili- ja vaateteollisuuden ympäristövaikutuksista syntyy materiaalien tuotantoprosesseissa. Kuidun matkaan raaka-aineesta valmiiksi tuotteeksi sisältyy monia vaiheita, joista kankaan värjäys ja painatus on yksi viimeisistä ennen leikkuuta ja ompelua. Digitaalisuus globaalina megatrendinä ulottuu kankaanpainantaan, ja myös me Marimekossa olemme käyttäneet mallistoissamme digitaalisesti painettuja kankaita.

Vuonna 2014 kolme vaatesarjaamme valmistettiin digitaalisesti painetuista kankaista. Digipainaminen on vielä globaalisti vähäistä suhteessa perinteiseen kaaviopainantaan johtuen esimerkiksi digipainokoneiden edellyttämistä investoinneista ja painovärien korkeista hinnoista, mutta alalla nähdään merkittävää kasvupotentiaalia. Marimekon kuosisuunnittelijoille digipainaminen avaa uusia ovia, kun kuoseja ei tarvitse sovittaa rajalliselle määrälle painovärejä. Ympäristön näkökulmasta taas digipainaminen on perinteisiä painomenetelmiä materiaali-, energia- ja vesitehokkaampi menetelmä. Digipainamista varten ei tarvitse teettää painovärikohtaisia kaavioita eikä kangasta tarvitse välttämättä höyryttää painon jälkeen värien kiinnittämiseksi. Lisäksi digipainaminen kuluttaa vähemmän painovärejä ja mahdollistaa perinteistä painamista helpomman kuosien ja värien mallituksen, lyhyemmät painosarjat ja tätä kautta tehokkaamman tuotantoprosessin.

Digipainamisen haasteita taas ovat muun muassa värien rajallinen saatavuus, kirkkaus ja pysyvyys, eikä digipainaminen näin ollen sovellu esimerkiksi Marimekon laajoja väripintoja sisältäviin kuoseihin. Alan kehittyessä vauhdilla uskomme, että myös painolaatu paranee, joten seuraamme teknologian kehitystä aktiivisesti. Luonnollisesti digipainamisen ympäristöhyödyt menetetään, jos kangas ei kestä käytössä yhtä pitkään hyvänä kuin kaaviopainettu kangas. Myös painomenetelmää valittaessa tulee siis aina ottaa huomioon tuotteen koko elinkaari.

Tuotannon ympäristövaikutukset

Ympäristöstä huolehtiminen on toimintamme peruspilareita. Tärkeimmät Marimekon oman tuotannon ympäristönäkökohdat liittyvät Herttoniemen-kangaspainon toimintaan. Voimme hillitä ilmastonmuutosta energiatehokkuuden ja uusiutuvien energialähteiden käytön avulla, vähentää vedenkulutusta sekä minimoida, kierrättää ja hyötykäyttää syntyvää jätettä. Merkittävä osa Marimekon ympäristöä koskevasta liiketoiminnan valvonnasta perustuu lainsäädäntöön ja muihin viranomaismääräyksiin, mutta haluamme tehdä enemmän. Tavoitteenamme on ympäristövaikutustemme jatkuva vähentäminen. Tuloksia saavutetaan tiiviillä yhteistyöllä suunnittelun, tuotekehityksen ja tuotannon kesken.

ILMASTONMUUTOKSEN HILLINTÄ

Vuonna 2014 sähkönkulutus Marimekon omissa kiinteistöissä laski kahdeksan prosenttia ja oli 2 017 megawattituntia. Hankittu sähkö tuotettiin hiilidioksidittomasti uusiutuvalla energialla, vesivoimalla. Vuoden 2010 tasoon verrattuna Marimekon kangaspainon ja pääkonttorin päästöt ovat laskeneet 34 prosenttia. Lähes päästöttömän sähkönkulutuksen lisäksi ilmastonmuutosta pyritään hillitsemään säästämällä energiaa esimerkiksi kehittämällä tuotantomenetelmiä, investoimalla energiatehokkaisiin koneisiin ja laitteisiin sekä seuraamalla tarkkaan energiankulutusta.

Herttoniemen-kangaspainon tuotannossa käytettävä lämpöenergia tuotetaan maakaasulla, jonka kulutus pysytteli edellisvuoden tasolla. Vuoteen 2010 verrattuna maakaasun kulutus on laskenut viisi prosenttia, mutta kulutus on aina riippuvainen tuotantovolyymeista. Vuonna 2014 maakaasun kulutus tuotantometriä kohden kasvoi hieman edellisvuodesta tuotannon tauotuksista johtuen, mutta pysyi samalla tasolla vuosien 2010–2012 kanssa. Tuotantometrikohtainen kulutus riippuu muun muassa tuotantoerien pituuksista. Pidemmät tuotantoerät auttavat vähentämään metrikohtaista kulutusta.

Vuonna 2014 teimme päätöksen Marimekon kangaspainon ja pääkonttorin yhteisen ympäristöohjelman laatimisesta ISO 14001 -ympäristöstandardin mukaisesti. Päivitimme Marimekon ympäristöpolitiikan, laadimme ympäristöohjelmaluonnoksen ja asetimme vuoteen 2020 ulottuvat numeeriset ympäristötavoitteet. Tarkoituksena on saada ympäristöohjelma myös sertifioitua vuoden 2015 aikana. Päätimme myös luopua ympäristöohjelman uudistamisen yhteydessä Herttoniemen-pääkonttorille myönnetystä WWF:n Green Office -merkistä, koska Green Officen mukaiset ympäristötavoitteet sisältyvät uuteen ympäristöohjelmaan. Johtoryhmätasolla Marimekon ympäristöohjelmasta vastaavat yhdessä tuotejohtaja ja talousjohtaja, joille ohjelman mukaisista toimenpiteistä ja tuloksista raportoidaan puolivuosittain. Operatiivisella tasolla vetovastuu ympäristöohjelman toteuttamisesta on Marimekon tuotantopäälliköllä ja vastuullisuuspäälliköllä. Ympäristöohjelman puitteissa marimekkolaisia kannustetaan Marimekon toiminnan ympäristövaikutusten huomioimiseen, materiaali- ja

MARIMEKON YMPÄRISTÖTAVOITTEET VUOTEEN 2020 MENNESSÄ

- energiankulutuksen vähentäminen 20 %:lla vuoden 2010 tasoon verrattuna
- hiilidioksidipäästöjen vähentäminen 50 %:lla vuoden 2010 tasoon verrattuna
- toiminnasta syntyvien jätteiden määrän vähentäminen 20 %:lla vuoden 2010 tasoon verrattuna
- ei kaatopaikkajätettä
- sähkön tuottaminen uusiutuvilla energiamuodoilla
- vedenkulutuksen vähentäminen suhteessa tuotantomääriin 20 %:lla vuoden 2010 tasoon verrattuna

Tavoitteet koskevat Herttoniemen kangaspainoa ja kiinteistöä.

energiatehokkuuden jatkuvaan parantamiseen ja tuotteiden elinkaaren aikaisten ympäristövaikutusten vähentämiseen.

MATERIAALITEHOKKUUS JA JÄTTEET

Marimekon kangaspainossa Helsingissä painetaan vuosittain yli miljoona metriä kangasta. Uusia kuvioita painettaessa sekä painoprosessin alussa ja lopussa pohjakangasta tai kaavioita vaihdettaessa syntyy aina jonkin verran hukkamateriaalia. Materiaalitehokkuudella onkin olennainen rooli tuotannossa syntyvien jätemäärien ehkäisemisessä ja minimoinnissa. Osa hukkamateriaalista hyödynnetään outlet-myymälöissä myytävinä kilopaloina ja tuotantoprosessissamme.

Kangaspainossamme syntyvät jätteet käsitellään ja lajitellaan asianmukaisesti. Jätteiden syntymistä, kierrätystä ja lajittelua seurataan säännöllisesti ja syntyvän sekajätteen määrää minimoidaan kierrätyksellä. Kangaspainossa ja pääkonttorissa on asetettu jatkuvaksi tavoitteeksi, että sekajätettä ei syntyisi ollenkaan, vaan kaikki jätteet pystyttäisiin lajittelemaan hyötykäyttöön. Vuodesta 2015 eteenpäin Marimekon Herttoniemen-toiminnoista ei kaatopaikalle päädy käytännössä lainkaan jätettä, sillä myös lajiteltu sekajäte poltetaan energiaksi uudessa paikallisessa jätteenpolttolaitoksessa. Näin ollen paikallinen jätehuolto auttaa meitä tavoitteessamme eliminoida kaatopaikkajäte kokonaan.

Vuoden 2014 keväällä toteutettu organisaatiomuutos aiheutti muutoksia myös Helsingin Marimekko-talossa, ja tehdyillä muutostöillä oli vaikutusta kiinteistön ympäristöjalanjälkeen, etenkin syntyneen rakennusjätteen johdosta. Muutostöiden takia Marimekon pääkonttorin ja tuotantolaitoksen toiminnassa syntyi vuonna 2014 enemmän jätettä kuin edellisvuonna. Jätteiden hyötykäytön osuus oli kuitenkin hyvä.

Suurin osa Herttoniemen-kangaspainossa syntyvästä jätteestä jaotellaan energiajakeeseen. Mahdollisuuksia painon pohjakangasjätteiden hyötykäyttöön muuna kuin energiajakeena selvitellään jatkuvasti, mutta tähän mennessä painoprosessissa syntyvälle kangasjätteelle ei ole löydetty soveltuvaa hyötykäyttöä esimerkiksi teollisuuden raaka-aineena. Vuonna 2015 jatkamme sisäistä selvitystyötä tuotannon ylijäämän ja leikkuujätteiden entistä tehokkaammaksi hyödyntämiseksi ja kartoitamme myös ulkoisia yhteistyökumppaneita ylijäämä- ja jätemateriaalin entistä parempaan hyödyntämiseen.

YMPÄRISTÖVASTUUN AVAINLUVUT

	2014	2013	2012
Kangaspainon tuotanto, milj. metriä	1,1	1,3	1,2
Sähköenergian kulutus[1], MWh	2 017	2 184	2 208
Lämpöenergian kulutus[2], MWh	1 954	2 370	2 235
Maakaasun kulutus[2], MWh	3 712	3 672	4 200
Maakaasun kulutus tuotantometriä kohden, kWh	3,4	2,9	3,4
Suorat hiilidioksidipäästöt (scope 1),			
tonnia (maakaasu)	735	727	832
Epäsuorat hiilidioksidipäästöt (scope 2),			
tonnia (sähkö ja lämpö)	188	256	701[3]
Suorat hiilidioksidipäästöt tuotantometriä kohden (scope 1),			
kg (maakaasu)	0,67	0,58	0,67
Vedenkulutus[2], m³	28 661	35 195	44 301
Vedenkulutus tuotantometriä kohden, litraa	26	28	36
Toiminnasta syntyneet jätteet[2], tonnia	191	162	184
Jätteiden hyötykäytön osuus[3], %	90	85	82
Kaatopaikalle päätyneen jätteen osuus, %	8	10	12
Ekologisemmista materiaaleista valmistettujen tuotteiden			
osuus myydyistä tekstiilituotteista[4], %	11	10	4

[1] Koskee Herttoniemen kangaspainoa ja kiinteistöä sekä Kiteen ja Sulkavan kiinteistöjä.

[2] Koskee Herttoniemen kangaspainoa ja kiinteistöä.

[3] Hyötykäyttö energiana ja kierrätys materiaalina.

[4] Laskettuna tuotteiden kappalemääräisestä myynnistä. Ekologisemmista materiaaleista valmistetuiksi on määritelty tuotteet, joiden koostumuksesta 45 prosenttia tai yli kuuluu MADE-BY-organisaation kuituluokittelun luokkiin A–C. Käsittää esimerkiksi luomupuuvillasta, pellavasta ja lyosellista tai näiden sekoitteista valmistetut tuotteet.

VEDEN KÄYTTÖ

Vedellä on hyvin merkittävä rooli Marimekon kangaspainossa Helsingissä. Vuosittain suunnittelijoiden pöydältä piirtämön ja kaavionvalmistuksen kautta painoprosessiin päätyy lukuisia erilaisia kuoseja – vanhoja ja uusia – joista useimmat painetaan monessa eri värissä. Kuhunkin kankaaseen käytetään kuviosta ja värityksestä riippuen 1–12 painokaaviota – jokaiselle värille on omansa. Kaaviot pestään joka painokerran jälkeen, joten jo pelkkä kaavioiden pesu kuluttaa paljon vettä. Lisäksi vettä tarvitaan, kun painettu kangas viimeistellään – väri kiinnitetään kuuman vesihöyryn avulla ja viimeistelyvaiheessa kangas pestään vielä kertaalleen.

Vedenkulutusta alettiin vuonna 2013 seurata tarkemmin painoprosessin eri vaiheisiin kytkettyjen vedenkulutusmittareiden avulla. Näin voidaan paremmin kiinnittää huomiota vettä eniten kuluttaviin prosessin vaiheisiin ja suunnitella toimenpiteet vedenkulutuksen minimoimiseksi.

Vuonna 2014 Marimekon kangaspainon vedenkulutus laski merkittävästi, 19 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Tuotantometriä kohden vettä kului

26 litraa, mikä oli seitsemän prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Tulevaisuudessa painoprosessin vesitehokkuus paranee huomattavasti myös suunnitteilla olevan uuden pesulinjan myötä.

KEMIKAALIT

Tekstiilien valmistusprosesseissa, kuten valkaisussa, värjäämisessä, painamisessa ja viimeistelyssä, käytetään aineita, jotka ovat tärkeitä tekstiilien ulkonäölle ja ominaisuuksille. Viimeistelyaineita lukuun ottamatta suurin osa aineista pestään pois värjäyksen tai painamisen jälkeen. Kemikaalien käyttöä tuotannossa sääntelee Euroopan tasolla tarkoin REACH-kemikaalilainsäädäntö, ja Marimekon muilla markkinoilla, kuten Japanissa ja Yhdysvalloissa, on omat tiukat kemikaalilainsäädäntönsä. Lainsäädännön avulla rajoitetaan useiden ihmiselle ja ympäristölle haitallisiksi todettujen aineiden käyttöä. Marimekon vastuulla on huolehtia siitä, että kaikki Marimekon tuotteet – niin Euroopassa kuin Euroopan ulkopuolella valmistetut – täyttävät sekä Euroopan kemikaalilainsäädännön että muiden Marimekon asiakasmarkkinoiden lainsäädännön vaatimukset.

Marimekon omassa kangaspainossa käytettäviä kemikaaleja ovat esimerkiksi painovärit, viimeistelyaineet ja pesuaineet. Kemikaaleja käytetään myös painokaavioita valmistettaessa. Kaikista käytettävistä kemikaaleista on olemassa omat lain ja säännösten mukaiset tarkat tiedot sisältävät kemikaalikortit. Kaikki kemikaalien kanssa tekemisissä olevat työntekijät saavat koulutusta kemikaalien terveys- ja turvallisuusvaikutuksista ja asianmukaisten suojavälineiden käytöstä. On tärkeää, että kemikaaleja käsittelevät työntekijät ymmärtävät käytettävien aineiden mahdolliset terveys- ja turvallisuusvaikutukset ja osaavat huomioida nämä työssään.

Kangaspainomme tuotevalikoimasta suurimmalla osalla on Öko-Tex 100 -sertifikaatti, mikä tarkoittaa, että kyseisten tuotteiden valmistuksessa käytettävien kemikaalien määrää on rajoitettu enemmän kuin lainsäädäntö edellyttää. Sertifikaatti takaa, että tuote ei tutkitusti sisällä haitallisia kemikaalijäämiä. Asiakkaamme löytävät Öko-Tex-merkinnän useimmista Marimekon oman painon kankaista ja näistä tehdyistä sisustustuotteista sekä alihankintana valmistetuista pyyhkeistä ja vuodevaatteista ja suuresta osasta vaatteita.

Marimekon alihankkijat velvoitetaan kemikaalilainsäädännön noudattamiseen ostosopimuksissa. Lisäksi käytössämme on kiellettyjen ja rajoitettujen aineiden kemikaalilista, joka perustuu Euroopan kemikaalilainsäädännön REACH:n mukaisiin kiellettyihin ja rajoitettuihin aineisiin. Lista sisältää myös määritellyt erityistä huolta aiheuttavat aineet (substances of very high concern) ja muita tekstiilituotannossa yleisesti käytettäviä ihmisille tai ympäristölle haitallisia aineita, joiden käyttöä tuotteissamme emme hyväksy. Valvomme kemikaalirajoitusten noudattamista säännöllisin tuote- tai materiaalikohtaisin pistokokein. Ulkopuoliset laboratoriot tekevät testit.

Vuonna 2014 perustimme kemikaalienhallinnan kehittämiseksi sisäisen kemikaalityöryhmän, johon kuuluu asiantuntijoita kangaspainon tuotekehitystiimistä, laatutiimistä, hankinnasta ja vastuullisuustiimistä. Kemikaaliryhmä kokoontuu säännöllisesti, seuraa alan sääntelyä ja sen muutoksia, ehdottaa tuotelinjoille käytettäviä kemikaaleja koskevia linjauksia, vastaa toimittajille lähetettävien kemikaalilistojen ja ohjeistusten laatimisesta ja päivittämisestä sekä kouluttaa jatkossa myös omaa henkilöstöä kemikaaliasioissa aiempaa laajemmin.

Vuoden 2014 aikana ryhmä päivitti toimittajille suunnatun listan kielletyistä ja rajoitetuista aineista ja laati yhdessä listan kanssa käytettäväksi tarkemman tuotekategoriakohtaisen ohjeistuksen. Ryhmän ehdotuksen pohjalta päätettiin myös kartoittaa vaihtoehdot PVC-pinnoitteen käytön lopettamiseksi Marimekon tuotteissa vuoden 2016 loppuun mennessä. Ftalaatitonta PVC:tä käytetään Marimekon vahakankaiden ja kosmetiikkalaukkujen pinnoitukseen. PVC on ympäristönäkökulmasta haastava materiaali, koska PVC:llä pinnoitettuja tuotteita ei saa lajitella energiajakeeseen niiden poltossa syntyvien haitallisten yhdisteiden vuoksi. Olemme jo testanneet akryylipinnoitteita vahakankaissa ja jatkamme vaihtoehtojen kartoitusta ja testausta kuluvan vuoden aikana.

Loppuvuodesta 2014 luovuimme kangaspainossamme verhoilu- ja laukkukankaiden öljynhylkivyyskäsittelystä, joten viimeistelyprosessissa ei enää käytetä ympäristölle haitallisia perfluorattuja hiilivetyjä.

TUOTE- JA KULJETUSPAKKAUKSET

Jotta tuotteemme kulkisivat valmistuspaikastaan myymälöihin asiakkaiden saataville laadukkaina ja hyväkuntoisina, on tärkeää, että tuotteet pakataan hyvin ja tarkoituksenmukaisesti kuljetuksia varten. Suomeen tuotujen pakkausmateriaalien osalta Marimekko huolehtii tuotepakkausten hyötykäytöstä EU:n pakkausdirektiivin mukaisesti. Olemme Suomessa tehneet sopimuksen Pakkausalan Ympäristörekisteri PYR Oy:n kanssa ja siirtäneet näin hyötykäyttövelvoitteemme pakkausalan tuottajayhteisöille. Raportoimme vuosittain Suomeen tuodut pakkausmäärät PYR:lle.

Marimekon tuotepakkauksissa kiinnitetään erityistä huomiota ekologisuuteen. Myymälöissä asiakkaiden ostosten pakkaamiseen käytettävien muovipussien materiaalista 45 prosenttia on kierrätettyä. Muovipussien rinnalla käytössä on myös FSC (Forest Stewardship Council) -sertifioidusta paperista valmistettuja kasseja ja luomupuuvillaisia kangaskasseja. Asiakas voi tuotteen ostaessaan valita itselleen parhaiten soveltuvan kassin.

Olemme tehneet ympäristölinjauksen myös viestinnässä ja markkinoinnissa käytettävien materiaalien suhteen. Kaikki painotuotteemme painetaan joko FSC- tai PEFC-sertifioidulle paperille. Lisäksi monilla painotuotteillamme, kuten mallistokatalogeilla ja vuosikertomuksella, on Joutsenmerkki, joka on pohjoismainen ympäristömerkki.

Henkilöstön hyvinvointi ja osaaminen

Marimekossa on aina uskottu aitouteen, rehtiyteen, rohkeuteen ja yhdessä tekemisen voimaan. Marimekon henkilöstö on osaavaa, luovaa ja erittäin sitoutunutta. Näistä aineksista syntyy vahva yrityskulttuuri ja yhteishenki, jotka ovat tärkeitä kulmakiviä yhtiön strategiassa.

MARIHENKI, AINUTLAATUINEN YRITYSKULTTUURI JA REILU TEKEMISEN MEININKI

Menestyksemme on syntynyt henkilöstömme lujasta sitoutumisesta ja kyvystämme saada jokaisen yksilön taidot ja luovuus käyttöön päivittäisessä työssä. Marihenki, arvomme, ohjaa työntekoamme ja yhdessäoloamme.

Marimekossa vallitsee ainutlaatuinen ilmapiiri sekä avoin ja konstailematon yrityskulttuuri, joka nojaa luovuuteen ja yrittäjyyteen. Matala hierarkia ja välittävä työyhteisö mahdollistavat mutkattoman kanssakäymisen ja tekemisen meiningin.

Nopeasti muuttuva toimintaympäristö ja maailma edellyttävät kykyä ennakoida tulevaa ja muuttaa toimintatapoja, mikä vaatii meiltä entistä vahvempaa näkemystä ja osaamista. Maalaisjärki ja rohkeus auttavat meitä matkalla muutoksessa.

KANSAINVÄLISIÄ JA MONIPUOLISIA TEHTÄVIÄ

Marimekossa työskentelee noin 500 alan ammattilaista. Viime vuosina marimekkolaisille on tarjoutunut yhä enemmän mahdollisuuksia työskennellä monikulttuurisessa toimintaympäristössä. Samalla toimintaympäristön muutos on edellyttänyt myös toiminnan tehostamista ja uudelleenorganisointeja. Valtaosa marimekkolaisista työskentelee edelleen Suomessa; vuoden 2014 lopussa Marimekolla oli ulkomailla 129 työntekijää.

Marimekossa on tarjolla monenlaisia työtehtäviä suunnittelun, tuotekehityksen, tuotannon, hankinnan, myynnin, markkinoinnin ja hallinnon aloilla. Marimekon etuna työmarkkinoilla on vahva brändi ja sen houkuttelevuus. Tavoitteenamme onkin olla alan halutuin ja arvostetuin työnantaja, jolla on parhaat työntekijät.

REHTIÄ JA LAADUKASTA ESIMIESTYÖTÄ

Esimiestyö ja johtaminen Marimekossa nojaavat vankasti yhtiön arvoihin, reiluuteen ja tasavertaisuuteen. Hyvä johtaminen ja lähiesimiestyö ovat perusta yrityksen tulokselliselle toiminnalle. Marimekkolaisia esimiehiä tuetaan esimiestaitojen kehittämisessä, jotta he voivat toimia tiiminsä innostavina ohjaajina ja luoda edellytykset sujuvalle toiminnalle. Hyvä johtaminen vahvistaa työntekijöiden hyvinvointia, sitoutumista ja suorituskykyä. Esimies on onnistunut työssään, kun jokainen tiimin jäsen tietää, mikä on hänen roolinsa ja mitä häneltä odotetaan, ja tiimin työt sujuvat hyvässä yhteistyössä.

Esimiestyössä tarvittavien valmiuksien suunnitelmallinen kehittäminen ja päivittäisen esimiestyön tukeminen tähtäävät laadukkaaseen marimekkolaiseen johtajuuteen. Esimiehiä koulutetaan Marimekossa jatkuvasti. Vuonna 2012 Suomessa aloitettua esimiesten pitkäjänteistä valmennusohjelmaa jatkettiin edelleen vuonna 2014. Myös Marimekon tytäryhtiöissä eri puolilla maailmaa toimivien esimiesten kehittämiseen panostettiin järjestämällä kansainvälinen koulutusohjelma Global Marimekko with Local Leaders.

Myynnin ja myynnin johtamisen kehittäminen jatkui erilaisten koulutusohjelmien avulla. Myymäläpäällikköjä koulutettiin muun muassa kaupan esimiesten erikoisammattitutkintoryhmässä, ja monet vähittäiskaupan myyjät suorittivat myynnin ammattitutkinnon. Lisäksi tukkumyynnin henkilöstöä valmennettiin aktiiviseen myyntiin ja tuloksellisiin toimintatapoihin Marimekolle räätälöidyssä koulutusohjelmassa. Myyjiä koulutettiin vuonna 2014 myös vastuullisuusasioissa, kuten vastuulliseen hankintaan ja tuotteiden alkuperään ja elinkaaren aikaisiin ympäristövaikutuksiin liittyvissä kysymyksissä.

YHTEISTOIMINTANEUVOTTELUT JA UUDELLEENORGANISOINTI

Vuoden 2014 keväällä Marimekon pääkonttorissa ja kotimaanmyymälöissä käytiin yhteistoimintaneuvottelut, joiden piirissä oli 378 henkilöä. Neuvottelujen alkaessa pysyväksi kokonaisvähennystarpeeksi arvioitiin enintään 55 henkilöä. Toimintojen uudelleenorganisointi ja toiminnan tehostaminen johtivat lopulta 28 työtehtävän päättymiseen. Neuvottelujen piirissä olleelle henkilöstölle tarjottiin prosessin aikana sekä neuvottelujen päätyttyä laajasti tukea yhdessä työterveyshuollon kanssa. Lisäksi irtisanotuille järjestettiin valmennusta työnhakuun. Toteutetuilla toimenpiteillä pyritään vahvistamaan Marimekon kilpailukykyä pitkällä aikavälillä ja kehittämään toimintaa niin, että muuttuvan toimintaympäristön asettamiin haasteisiin ja kansainvälisen asiakaskunnan tarpeisiin pystyttäisiin vastaamaan entistäkin paremmin.

Marimekon työntekijät

Keski-ikä
36
vuotta

Työntekijöistä naisia
91 %

Johtoryhmän jäsenistä naisia
67 %

Vakituisessa työsuhteessa
84 %
työntekijöistä
(Suomessa)

Kokoaikaisten osuus henkilöstöstä
57 %
(Suomessa)

TERVEELLINEN JA TURVALLINEN TYÖYMPÄRISTÖ

Kaikilla marimekkolaisilla – niin myymälässä, toimistossa kuin tuotannossakin – on oikeus terveelliseen ja turvalliseen työympäristöön. Turvallisen työympäristön varmistaminen tarkoittaa tapaturmien ennaltaehkäisyä sekä vaara- ja läheltä piti -tilanteiden tunnistamista ja välttämistä. Vaaratilanteiden ehkäisemiseksi henkilöstöä koulutetaan työturvallisuuteen liittyvissä asioissa ja turvallisuusriskejä tarkastellaan säännöllisesti.

Marimekossa työturvallisuutta ohjataan yhteisillä toimintaohjeilla, tavoitteilla ja mittareilla. Henkilöstölle järjestetään säännöllisesti esimerkiksi turvallisuus- ja ensiapukoulutusta. Tapaturmat tilastoidaan sovittujen menettelyjen mukaisesti. Vuonna 2014 marimekkolaisille sattui 19 tapaturmaa, joista 9 tapahtui työpaikalla ja 10 työmatkoilla.

JATKUVAA TYÖHYVINVOINNIN KEHITTÄMISTÄ

Työhyvinvointi näkyy jaksamisena, työmotivaationa sekä työn laadukkuutena ja tuloksellisuutena. Marimekossa työhyvinvointia tuetaan edistämällä työntekijöiden terveyttä, työ- ja toimintakykyä sekä työskentelyilmapiiriä eri tavoin. Teemme tiivistä yhteistyötä työterveyshuollon ja työsuojeluorganisaation kanssa henkilöstön työkyvyn ja hyvinvoinnin vahvistamiseksi. Muun muassa esimiestyön jatkuva kehittäminen, työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisen tukeminen, virkistystoiminta ja henkilöstön kannustaminen liikuntaharrastuksiin edesauttavat henkilökunnan hyvinvointia ja viihtyvyyttä työpaikalla.

Marimekossa on käytössä varhaisen välittämisen malli, joka on työkalu ongelmien havaitsemiseen, puheeksi ottamiseen ja ratkaisemiseen. Mallin tarkoituksena on edistää työssä jaksamista, työkykyä ja hyvinvointia työpaikalla. Seuraamme esimerkiksi sairauspoissaoloja ja pyrimme ennaltaehkäisemään niitä. Tavoitteena on kehittää työolosuhteita sekä ehkäistä poissaolojen pitkittymistä ja ennenaikaista työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymistä.

HENKILÖSTÖAVAINLUVUT

	2014	2013	2012
Henkilöstön määrä keskimäärin[1]	473	526	497
Henkilöstö vuoden lopussa[1]	479	502	535
Uusia	86	71	93
Lähteneitä[2]	62	52	64
Työntekijöiden lähtövaihtuvuus, %	13	10	12
Työntekijöiden keski-ikä, vuotta	36	37	37
Työntekijöistä naisia/miehiä, %	91/9	91/9	91/9
Hallituksen jäsenistä naisia, %	33	17	17
Johtoryhmän jäsenistä naisia, %	67	67	67
Sairauspoissaolot[3], %	3,7	3,4	3,4
Työ- ja työmatkatapaturmat, kpl	19	26	23
Terveydenhoitoon käytetyt varat / henkilö[3], euroa	905	902	758
Henkilöstökyselyn kokonaistulos, asteikko 0–100	71	-	3,78[4]
Henkilöstökyselyn tulos vastuullisuuteen liittyen, asteikko 1–5[5]	3,1	-	-

[1] Henkilöstön määrä kokoaikaisiksi muutettuna (FTE, full time equivalent).

[2] Sisältää vapaaehtoisesti lähteneet sekä eläköityneet. Ei sisällä määräaikaisten työsopimusten päättymisiä eikä Suomessa tuotannollisista ja taloudellisista syistä irtisanottuja (yht. 26 FTE).

[3] Teoreettisesta säännöllisestä työajasta laskettuna. Koskee Marimekon työntekijöitä Suomessa.

[4] Vuoden 2012 kyselyssä asteikko 1–5.

[5] Kysymys: Yhtiömme toimii hyvin vastuullisesti ympäristö- ja sosiaalisen vastuun asioissa.

Joka toinen vuosi toteutettava henkilöstötutkimus Marimetri on keskeinen mittari ja kehittämisen väline työhyvinvoinnin johtamisessa. Tulosten pohjalta jokaisessa yksikössä tiimin jäsenet yhdessä kehittävät työskentelytapojaan ja pyrkivät löytämään parhaat käytännöt sujuvan toiminnan ja innostavan työilmapiirin ylläpitämiseen.

Vuoden 2014 Marimetrin tulokset laskivat hieman edellisestä tutkimuksesta, joka toteutettiin vuonna 2012. Tutkimuksen vastausprosentti oli 84 ja kokonaistulos hyvä, 70,6/100. Tulokset olivat keskimäärin paremmalla tasolla kuin vertailuaineiston organisaatioissa. Positiivisimpana pidettiin sitä, että esimiehet antavat tunnustusta hyvistä suorituksista. Vastaajat myös kokivat Marimekon arvot ja päämäärät tavoittelemisen arvoisiksi. Eniten kehitettävää vastaajien mielestä oli työvälineissä, vastuualueiden määrittämisessä ja päätöksenteossa. Esimiehet käyvät tutkimuksen tulokset läpi tiiminsä kanssa, ja tulokset huomioidaan yksiköiden kehittämissuunnitelmia laadittaessa.

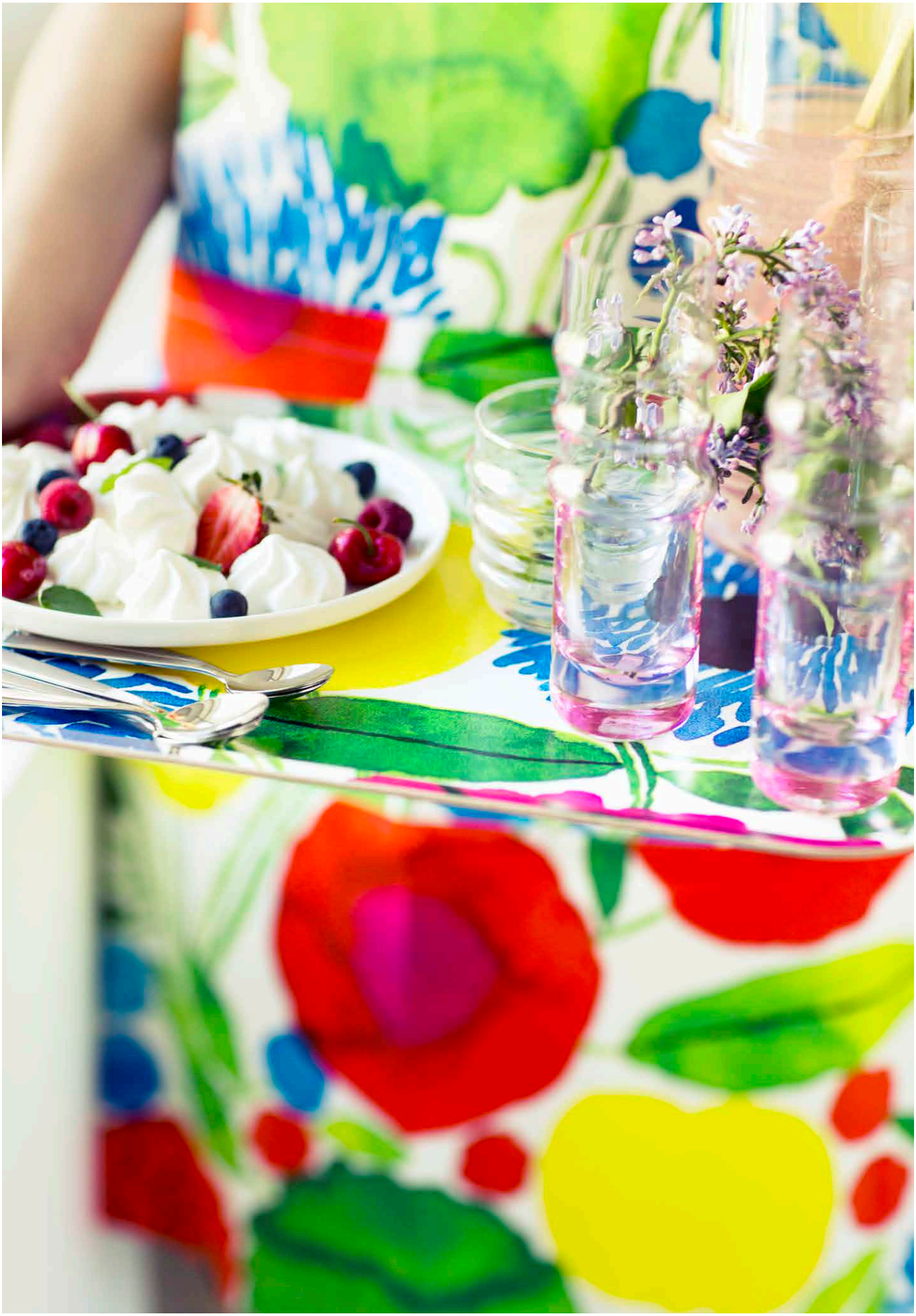

Vastuullinen liiketoiminta

Marimekko on merkittävä suomalainen tekstiili- ja vaatetusalan työllistäjä Suomessa – yksi harvoista jäljellä olevista. Meille on tärkeää, että pystymme edistämään suomalaisen designosaamisen matkaa maailmalle ja luomaan samalla kannattavaa liiketoimintaa. Tehtävä ei ole helppo vaikeassa markkinatilanteessa globaalin kilpailun jatkuvasti kiristyessä, mutta uskomme olevamme oikealla tiellä. Kansainvälinen kasvu luo meille edellytykset aiempaa kannattavamman ja kiinnostavamman yhtiön rakentamiselle.

Marimekolle, kuten mille tahansa yritykselle, toiminnan taloudellinen kannattavuus on vastuullisen ja kestävän liiketoiminnan edellytys. On myös tärkeää, että hyvä taloudellinen tulos saavutetaan vastuullisin keinoin. Vastuulliset toimintatavat auttavat varmistamaan yhtiön kilpailukyvyn ja pitkän aikavälin kannattavuuden. Säilyttämällä taloutensa vankalla pohjalla Marimekko pystyy tarjoamaan osakkeenomistajilleen vakaan tuoton sekä täyttämään velvoitteensa vastuuntuntoisena yrityksenä ja työnantajana.

HALLITTU KASVU JA KANSAINVÄLISTYMINEN

Viiden viime vuoden aikana Marimekko on panostanut vahvasti kansainvälistymiseen – henkilöstömääräkin on kasvanut lähes sadalla hengellä juuri kansainvälisten myymäläavausten johdosta. Vuonna 2014 jatkoimme panostuksiamme kasvuun ja keskityimme myymälöidemme toiminnan kehittämiseen, liiketoimintamme yleisen kannattavuuden parantamiseen ja entistä kiinnostavamman designin ja tuotteiden luomiseen. Liikevaihtomme pysyi edellisvuoden tasolla, mutta tuloksemme parani huomattavasti. Kannattavuutemme koheni muun muassa vuosina 2013 ja 2014 toteutettujen tehostamistoimien ansiosta. Suomen yleisesti heikkoa markkinatilannetta kompensoi kansainvälinen kasvumme, joka painottui Aasiaan. Vuoden aikana avautui yhteensä 19 Marimekko-myymälää, joista 13 sijaitsee ulkomailla. Myös verkkokauppamme kehitys oli lupaavaa; Suomessa vertailukelpoista vähittäismyyntiä nosti nimenomaan verkkokaupan tuoma myynninkasvu.

Lisätietoja taloudellisista tavoitteistamme ja niiden saavuttamisesta löydät erillisestä vuosikertomuksestamme, jonka voit käydä lukemassa ja tilaamassa verkkosivuillamme company.marimekko.fi kohdassa Tiedotteet & julkaisut / Vuosikertomukset.

TALOUDELLISTA HYVINVOINTIA SIDOSRYHMILLE

Marimekko työllistää suoraan ja välillisesti jälleenmyyjien ja alihankintaverkoston kautta suuren joukon ihmisiä ja tuottaa taloudellista hyvinvointia monille sidosryhmille niin Suomessa kuin ulkomaillakin. Vaikka Marimekko on kansainvälistynyt viime vuosina merkittävästi, suurin osa marimekkolaisista, yli 70 prosenttia, työskentelee edelleen Suomessa.

TALOUDELLISEN VASTUUN AVAINLUVUT

	2014	2013	2012
Liikevaihto, 1 000 euroa	94 150	94 007	88 471
Tulos ennen veroja, 1 000 euroa	5 485	-804	1 413
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	15,6	-1,1	4,1
Maksetut osingot, 1 000 euroa	2 831	2 022	2 022
Bruttoinvestoinnit, 1 000 euroa	2 063	2 353	7 582
Omavaraisuusaste, %	61,6	55,5	54,6
Maksetut palkat ja palkkiot, 1 000 euroa	19 431	21 411	19 799
Eläke- ja muut henkilösivukulut, 1 000 euroa	6 112	5 649	4 738
Tuloverot, 1 000 euroa	1 370	151	313
Ostot tavaran- ja palveluiden toimittajilta[1], 1 000 euroa	48 983	52 233	49 956

[1] Sisältää aine- ja tarvikeostot sekä liiketoiminnan muut kulut vuokria lukuun ottamatta.

HYVÄ HALLINNOINTITAPA JA RISKIENHALLINTA

Marimekko on julkinen osakeyhtiö, jonka päätöksenteossa ja hallinnossa noudatetaan Suomen osakeyhtiölakia, julkisesti noteerattuja yhtiöitä koskevia muita säädöksiä sekä Marimekon yhtiöjärjestystä ja NASDAQ OMX Helsinki Oy:n sääntöjä ja ohjeita. Lisäksi noudatamme 1.10.2010 voimaan tulleen Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksia (Corporate Governance) noudata tai selitä -periaatteen mukaisesti.

Riskienhallintaamme ohjaa Marimekon hallituksen hyväksymä riskienhallintapolitiikka, joka määrittelee yhtiön riskienhallinnan periaatteet, tavoitteet ja vastuut sekä riskienhallintaprosessin organisoinnin ja valvonnan.

RISKIENHALLINNAN PERIAATTEET

Marimekon riskienhallinnan tavoitteena on turvata liiketoiminnan häiriöttömyys ja varmistaa konsernin vakaa tuloskehitys. Kokonaisvaltainen riskienhallinta on jatkuva ja järjestelmällinen prosessi, jossa tunnistetaan ja arvioidaan yhtiön toimintaan ja toimintaympäristöön liittyviä avainriskejä. Avainriskeiksi luokitellaan sellaiset riskit, jotka saattavat estää liiketoimintamahdollisuuden käyttämisen, vaarantaa tai estää konsernin tai sen osan strategisten tavoitteiden saavuttamisen tai toiminnan jatkuvuuden tai muutoin aiheuttaa merkittäviä seuraamuksia yhtiölle, henkilöstölle tai sidosryhmille. Riskienhallinta on kiinteä osa yhtiön johtamis- ja päätöksentekoprosessia ja kattaa konsernin kaikki toiminnot.

Tarkempi kuvaus Marimekon riskienhallintaprosessista ja merkittävimmistä riskeistä löytyy verkkosivuiltamme company.marimekko.fi kohdasta Riskienhallinta ja riskit.

HYVÄNTEKEVÄISYYS JA PAIKALLISYHTEISÖJEN TUKEMINEN

Marimekko osallistuu vuosittain valikoituihin hyväntekeväisyyshankkeisiin. Perinteisesti naiset ja lapset ovat olleet hyväntekeväisyystyömme keskiössä.

Vuonna 2014 Marimekko lahjoitti yhdessä useiden kumppanimyymälöiden kanssa osan Muksula-lastenmalliston helmikuun myynnistä Pelastakaa Lapset ry:lle lastensuojelu- ja katastrofityöhön. Osallistuimme myös Syöpäsäätiön Roosa nauha -kampanjaan punasävyisellä Räsymatto-kassilla, jonka myyntituotoista osa lahjoitettiin Syöpäsäätiölle tukemaan suomalaista rintasyöpätutkimusta. Lisäksi Marimekko tuki Helsingin lastensairaalan rahoituksen keräyskampanjaa yhdessä monien muiden yritysten kanssa osallistumalla muotinäytökseen, jonka pääsylipputulot lahjoitettiin lyhentämättömänä lastensairaalalle.

Marimekko tekee myös yksittäisiä tuotelahjoituksia esimerkiksi lähialueiden päiväkoteihin. Vuonna 2014 marimekkolaiset osallistuivat jälleen Suomen Nuorkauppakamarien organisoimaan Joulupuu-keräykseen, jolla kerätään joululahjoja Helsingin lastensuojelun piirissä oleville alle 18-vuotiaille lapsille ja nuorille.

Raportointiperiaatteet

Tämä on Marimekon toinen GRI G4 -raportointiohjeistoa soveltava erillinen vastuullisuuskatsaus. Katsauksen lähtökohtana on G4-ohjeiston ”core”-taso, ja katsaukseen on valittu Marimekon toiminnan kannalta olennaisimmat tunnusluvut ja tiedot siltä osin kuin tietoa on ollut saatavilla. Katsausta ei ole laadittu GRI G4 -ohjeiston ”in accordance” -kriteeristön mukaan, mikä tarkoittaa, että GRI:n laskentaperiaatteita ei ole sovellettu yksityiskohtaisesti kaikkien indikaattorien osalta. Tiedon saatavuus esimerkiksi hankintaketjumme ympäristövaikutuksista on vielä rajallista, joten raportointi keskittyy tällä hetkellä pääosin Marimekon omiin toimintoihin.

Katsauksessa raportoidut ympäristötiedot koskevat pääosin tuotantolaitostamme Helsingin Herttoniemessä. Sähkönkulutuksen osalta myös kesällä 2013 suljettujen Kiteen ja Sulkavan tuotantolaitosten kulutustiedot on sisällytetty vuosien 2012–2014 lukuihin. Sähkönkulutustiedot eivät sisällä Marimekko-myymälöiden kulutustietoja Suomessa tai ulkomailla. Ympäristövastuun avainluvut on laskettu palveluntarjoajien toimittamien tai erikseen mitattujen kulutustietojen pohjalta.

Henkilöstöön liittyvät tiedot on saatu Suomen osalta HR-tietoja ylläpitävästä tietojärjestelmästä ja erillisellä tiedonkeruulla Suomen ulkopuolisista maaorganisaatioista.

Taloudelliset tiedot on saatu Marimekon tilintarkastetun IFRS-tilinpäätösstandardeja noudattavan tilinpäätöksen tiedoista ja sisäisen laskennan tiedoista.

Tuotteiden alkuperämaajakaumatiedot on laskettu tuotteiden euromääräisen myynnin perusteella.

Ekologisten materiaalien käyttö tuotteissa on laskettu myytyjen tuotteiden kappalemääristä.

Mahdolliset muutokset aiemmin raportoiduissa tiedoissa on kerrottu kunkin tunnusluvun yhteydessä.

Olennaisia näkökohtia koskevat laskentarajat

Marimekon kannalta olennaiset vastuullisuuden näkökohdat on esitetty taulukossa sivulla 10. G4-raportointohjeiden näkökohdista olemme tunnistaneet kaikki G4-ohjeiston ”core”-tason näkökohdat Marimekon kannalta olennaisiksi. Osa näistä koskee Marimekon omia toimintoja ja osa on tunnistettu olennaiseksi esimerkiksi vain tietyssä portaassa Marimekon toimitusketjussa tai vain tietyissä toiminnoissa tai toimintamaissa. Vain tiettyjä toimittajia, toimintoja tai toimintamaita koskeva raportointi on tarkennettu raportoitavan tunnusluvun yhteydessä tai GRI-sisältöindeksin kommenttikentässä.

Varmennuskäytäntö

Tätä vastuullisuuskatsausta ei ole varmennettu kolmannen osapuolen toimesta. Lakisääteiseen tilinpäätökseen perustuvat taloudelliset tiedot on tarkastanut PricewaterhouseCoopers Oy.

Palaute ja yhteystiedot

Vastuullisuusviestintä ja -raportointi ovat asioita, joita voi ja pitää jatkuvasti parantaa ja tällä tiellä olemme myös me. Toivomme kaikilta sidosryhmiltämme palautetta vastuullisuusviestinnästämme voidaksemme kehittää sitä edelleen. Lähetä meille palautetta osoitteeseen sustainability@marimekko.com tai ota yhteyttä:

Anna-Leena Teppo
Sustainability Manager
anna-leena.teppo@marimekko.com

Asta Halme
Head of Corporate Communications
asta.halme@marimekko.com

Alta löydät tähän vastuullisuuskatsaukseen kokonaan tai osittain sisällytetyt GRI-osiot ja indikaattorit. Osa olennaiseksi tunnistetuista näkökohdista on käsitelty sanallisesti, eikä kaikkien näkökohtien osalta ei ole raportoitu mitattavia numeerisia indikaattoreita. Lisäksi osa GRI:n edellyttämistä sisällöistä on raportoitu tarkemman GRI-sisältöindeksin kommenttikentässä. Raportoinnin lähtökohtana on ollut GRI G4 -ohjeiston ”core ” taso.

KAIPAATKO LISÄTIETOA?

Tarkemman sisältövertailun voit lukea verkkosivuillamme osoitteessa company.marimekko.fi kohdassa Vastuullisuus / Vastuullisuuskatsaus.

GRI SISÄLTÖVERTAILU

Osio	GRI:n sisältö	Sisältyy	Sivunumero/osio
Strategia ja analyysi	G4-1, G4-2	Kyllä	2–8 / CEO:lta, Vastuullisuus Marimekossa
Organisaation kuvaus	G4-3-11, 12-13, 15-16	Kyllä	1, 6–7 / Sisäkansi, Vuosi 2014 lukuina
Raportointiperiaatteet	G4-17-27	Kyllä	40 / Raportointiperiaatteet
Hallintokäytännöt, sitoumukset, vuorovaikutus, liiketoiminnan eettisyys	G4-34, G4-56	Kyllä	8-15 / Vastuullisuus Marimekossa
Taloudellinen vastuu	DMA, G4-EC1-2, EC8-9	Osittain	38 / Vastuullinen liiketoiminta
Ympäristö	DMA, G4-EN1, EN3, EN5-6, EN8, EN15-16, EN-18, EN23, EN27-29, EN33	Osittain	30–32 / Tuotannon ympäristövaikutukset
Sosiaalinen vastuu	DMA, G4-LA1, LA4, LA6, LA10-12, LA15, HR1, HR3-6, HR9, HR11, SO2, SO4, SO8, SO10, PR2, PR5, PR7	Osittain	22–28, 36 / Vastuullinen hankinta, Henkilöstön hyvinvointi ja osaaminen
Vaatetus- ja jalkineteollisuuden toimialakohtaiset sisällöt	DMA, AF1-3, AF5-6, AF8, AF9-10, AF12-17, AF20-21, EN26	Osittain	22–28 / Vastuullinen hankinta

www.marimekko.fi

marimekko®marimekko®marimekko®marimekko®marimekko®marimekko®